

แบบสอนอ่าน จินตกระวีนิพนธ์
กรม ราชบัณฑิต

คำกลอน สังข์ทอง
ตอนเลือกคู่และหาปลาหาเนื้อ
พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒

พิมพ์ครั้งที่ ๕๐,๐๐๐ ฉบับ

ร.ศ. ๑๓๑

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๔ สตางค์

โรงพิมพ์ อภัยนริศ

แจ้งความกระทรวงธรรมการ

หนังสือฉบับนี้ เป็นหนังสือที่ กระทรวง ธรรมการได้ให้
กรมราชบัณฑิต จัก พิมพ์ ขึ้น เพื่อให้เป็นหนังสืออ่าน ประกอบ
ประโยชน์แก่ การศึกษา ทางหนึ่ง มีหลาย เรื่องในพวกเดียวกัน
จัก เป็นสำรับหนึ่ง ให้ชื่อว่า “หนังสือสอนอ่านจินตกระวีนิพนธ์”
เพราะ เป็นหนังสือที่ ท่าน จินตกระวี แก่เก่า ก่อนได้ ร้อยกรองไว้ ด้วย
ถ้อยคำ อันไพเราะ ได้เลือก ที่โวหาร และ วิธี ประพันธ์ แปลก ๆ
คึกคัก ทอมาพิมพ์ ขึ้นเป็น เล่มเล็ก ๆ เพื่อให้ เขา รากา
แก่นัก เรียนที่ จะซื้อหาไปเล่าเรียน และได้ตั้งใจ ครอบ อักษร
และ วรรณคดีโดย กว้างขวาง อาจารย์ จะใช้ สำหรับให้นักเรียน
ฝึก อ่าน ได้ ให้เรียน สักพักก็ได้ บอกให้เขียน หรือ เลือกใช้ เป็น
แบบฝึกหัดโวหารก็ได้ ฝึกหัด การ ย่อความ เรียงความ ในการ แต่ง
หนังสือ ก็ได้ ทั้ง จะได้ เป็นเครื่อง บำรุงความรู้ ได้ เจริญ กว้าง ขวาง
คือเมื่อ มีหนังสือ อ่าน หนังสือ เรียน มากอย่าง นักเรียน ก็ จำ ต้อง
ได้เห็นมาก ได้ยิน มากไป ทั้ง แต่ เวลา เล่า เรียน แต่ให้ ผู้ ใช้

ข

ถือเอา เป็นแบบ เรียนแก่ ฉบับที่ กรมราชบัณฑิต ได้ ักพิมพ์ขึ้น
เพราะ เจ้าพนักงาน ต้อง ตรวจแก้ ใบพิมพ์ สมอทุก ๆ คราวที่จะ
สั่ง ักพิมพ์ จึง จะ ขอมให้ เป็น ฉบับ สําหรับ เล่าเรียน ห้ามมิให้
นักเรียน ทั่วทั้ง ภาย ใต้ หนังสือ เรื่อง เกียว กับ ซึ่ง ไม่ ได้ พิมพ์ ด้วย คำ
สั่ง ของ กรมราชบัณฑิต อัน กรมราชบัณฑิต ไม่ ได้ รับ รอง ว่า
ถูกต้อง นั้น เป็น ฉบับ เรียน เป็น อัน ชาก

กระทรวงธรรมการ

วิสุทธสุริยศักดิ์.

สังข์ทองตอนเลือกคู่

—*~*~*~—

มา จะ กล่าว ขทไป ถึง ท้าว สามล เรื่อง ศรี เสวยราช
สมบัติ สวัสดิ์ ในบุรีสามล พระ นคร อัน องค์ อรรคราชชายา
ชื่อ มณฑา เทวี ศรี สมร มีธิดา นารี ร่วมอุทร ทั้ง เจ็ดนามกร
ต่าง กัน น้อย นุช สุข ท้อง ชื่อ รนา โสภา เพียง นาง ในสวรรค์
พร้ง พร้อมสาว สนม กำเนิด เป็นคู่ ขทุก นิรันตร วันคืน ท้าว กิด
รำพึง ถึง เวียงไชย นานไป จะ เป็น ของ เขาอื่น เห็น จะไม่
จีรัง ยั่งยืน กว้ย ลูก เค้า เรา แท้ พื้น เป็นธิดา จำ จะ กิด
ปลุก ผั่ง เสีย ยัง แล้ว ให้ ลูก แก้ว มีคู่ เสมอหา ถ้า เขย คนใด ก็
มีบุญญา จะ ยก ภารา มาขอ ให้ ครอง ครอง

กิด พลัง ทาง เรียบ กมเหสี มา พาทิ ปลูกษา สอง ท่อ สอง
เจ้า ึง กำริศ ทรอง แท้ เรา ครอง ราชฐาน มา นาน ช้า ทุก
วัน หัก ฟ้า กับ เจ้า ไม่ เพียง แท้ แก่ เฒ่า ลง หนักหนา เจ็บ ปวด
คร่น ไป ใช้ วิชา ถอย กำลึง วัง ฆาลง ทุกที ยิ่ง กิด ู ไป
ให้ ใจ สิ้น จะ คาย วัน คาย พรุ่ง มิรู้ ที่ พี่ ปรารมภ์ สมบัติ
ของเรา นี้ ถ้า แม้น หา บุญ พิไม่ จีรัง จง ช่วย กัน กำริศ
ทรอง ู จะ หา คู่ ให้ ลูก ปลุก ผั่ง จะ แบ่ง บั้น เข้า ของ
ใน พระ คลัง ให้ ครอง ครอง เวียง วัง เห็น ทน ทา จะ จัก แง
แต่ง ตาม อารมณ์ เรา เหมือน ช่อม เขา โค ขึ้น ให้ ถิ่น หนา ถั่ว

เกลือกทั้งเจ็ดธิดา   มันจะไม่เส่นหา ถ้ มิรู้   ลาง เมอ ชอบ
 ลางบาไม่ว่าไค้   ปลุกเรือน ต้อง ตามใจผู้ อยู่   คำโบราณ
 ท่าน ว่าไว้เป็นครู   พิเคราะห์ให้ ต้อง ทำนอง นัย   พี่คิก จะ
 ประชุม ให้พร้อมพรั่ง   ภูมิภย ทั้ง ร้อย เอ้า หัวเมืองใหญ่
 ให้บุตรเราเลือก ตามชอบใจ   เจ้า จะ เห็น เป็น ภาระไรให้ว่า มา
 เมื่อนี้   นวล นางมณฑาเส่นหา   จึง ทูล สอนของ พระปัญญา
 ซึ่ง ทรส มา นี้ ต้อง ประเพณี   จะ ให้ เป็น แก่น สาร แก่ บ้าน เมือง
 ให้ถือ เลื่องไป ทั้ง กรุงศรี   ตาม แก่ ภูวไนย จะ เห็น คี   อัน
 นอง นี้ ไม่ ชัก ทัก ทาน

เมื่อนี้   ท้าวสามล ปรีดี เปรมเกษมสานต์   เสกฯ ราก
 แท่นที่มิ ทน นาน   ออก พระโรง ชั่วพลวทันใจ

ลของคัลง นั้ เหมอเก่าอี   ทรสสั่ง เสมีผู้ ใหญ่   แท้บรรดา
 เมืองขึ้น ของเราใช้   ทั้ง ร้อย เอ้า เวียงไชย เคยไปมา   ผู้ใด
 มี ไอรสุปงาม   แก่ในสามสิบ ชันษา   ที่ ยังไม่มี ภริยา
 ให้จัก แร่ แท่ง มา ทุก ขานี้   เราจะให้ธิดาทั้ง เจ็ด องค์   เลือก
 คุรูปทรง ส่ง ศรี   ถ้าเราชอบใจ จะ ไค้ คี   จะ เสก กับ บุตรี
 ให้ครอง กัน   จง แก่ง करा ว่า ตามความใน   ให้คนเร็ว
 รีบไป ทุก เชนร ชันห์   กำหนดโดย ช้า สิบห้า วัน   ให้มา ถึง
 พร้อมกัน ยัง ขานี้

ตอนเลิอกค้

๓

บัคนี้้น อามาถั๊ รัย สั้งใส่ เกยี่ ถวาย บังคม คัล อัญชลิ
มา แท่ง ทรา ตามมี พระ บัญชา แล้ว จัก เสนา กว่ำ รัย เคย
ใช้ สรอย คล่อง แกล้ว แกล้ว กล้า สั้ง ความ ตามมี ใน ท้อง ทรา
ง รัย ไป รัย มา ขย่ำ นอหใจ

บัคนี้้น ชุมหมื่น พัน ทนาย นั้บใหญ่ ท่าง รัย ฉาย ผัน
แยก กันไป เวียงไชย ทั้ง รัย เอ็จพลัน

ครั้นถึง จึง เข้าไป วันทา กราบ ทูล ถนั้ทรา ทุก เซกซ์ ชัณฑ
แจ้ง ตาม บัญชา สารพัน ถวาย หมั้สือ นั้ ทันทิ

เมือนี้้น ฝ่าย พระยา รัย เอ็จบุรีศรี รัย สาสัน อำนกู
รุคคิ เปรม ปรีติ เบ็น พัน คณา ท่าง เวียงโอธ มา ขอก เล่า
เบ็น ลาก เรา แล้ว ลูก เสนุ่หา จง ทรวง ทรา ขาว ไพร เร่ง ไกล คลา
ไป ภารา สามลได้ ทันการ บ้าง คิค มุข ลูก ให้ หยา เมีย จง ทั้ง
เปรี้ยว เสียว ไป กินหวาน ที่บัตร์ หามี ไม่ ใจ ทยาน คิค จัก แจง
แท่ง หลาน เปลียนไป แล้ว เลือก ของ อย่าง ยี่ ทุก สิ่ง สรรพ
สำหรับ ขรรณาการ ประทาน ให้ ท่าง คน อำนวย ขวย ไชย
เจ้าไป ให้ ไ้ ครอง พระ จิตา

เมือนี้้น หม่อ ถนั้ทริย สรวล สันต์ ทรธา นบ หั่ว ประหม
บังคม ลา แล้ว มา แท่ง องค์ อร่าม เรือง บ้าง ขึ้น ทรวง รด
คช สาร ซี่ ม้า ผ่าน เขียว กระเลี้ยว เหลือง ท่าง ยก โยธา ของ เนือง

ออก จากเมือง รีบร้อนไม่รอใจ

ครั้นถึง ภาราสามล จึงพักพล ไว้นอกกรุงใหญ่
ชวนกัน ลีลาคลาไคล เข้าหาเสนาในทันที

บัดนี้ อำมาตย์ผู้ใหญ่ในกรุงศรี พுகจาปราไสยโดย
ไมตรี เอาบาญชีทั่วพระยาที่มานี้

ครั้นไค้นามทุกหย่อนกษัตรา เสนาสี่นายฉายฉาน
เข้าไปในท้องพระโรงคัล อภิวันท์ทูลแถลงให้แจ้งใจ บัดนี้
หย่อนกษัตริย์ทุกภารา ทั้งร้อยเอ็ดนั้นมาถึงกรุงใหญ่ แล้ว
อ่านรายชื่อเสียงเรียงไป ตามในทางว่าทั่วพระยา

เมื่อนี้ พระผู้ผ่านเขตรัษฎะพิหารมา จึงสั่งทั้งสี่เสนา
เร่งแต่งที่ข้างหน้าให้พร้อมไว้ จึงนำกษัตริย์ทุกธานี
มาประชุมในที่พระโรงใหญ่ เราจะให้ทั้งเจ็ดอรทัย มา
เลือกตามชอบใจในพรั่งนี้ เร่งจัดวังให้เสร็จทั้งเจ็ดแห่ง
จะได้แต่งตั้งการภิเษกศรี สักเสร็จเสกฯ จรดี้ ขึ้นสู่ที่
ข้างในมิได้ช้า

บัดนี้ จึงเจ้าพนักงานด้วยหน้า เร่งจัดแจงแต่งที่
ทั้งบัญชา ข้างไปบอกกษัตราให้เตรียมกาย

เมื่อนี้ พวกเหล่าทั่วพระยาทั้งหลาย ท่างองค์
กระหิณพร้อมพราय ให้กระสันนั้นหมาย วุ่นวายใจ บ้าง

ตอนเลือกคู่

๕

หยิบผ้า ยกทองลงดู ไกร ๆ เห็นไม้สู้รูปกูได้ พรงุ่น
มีคนหนึ่ง ก็คนไร คง จง จิตร พิสมัย เป็น มันคง บ้างหนึ่ง
นึก ตรึก ทราหาอุปเท่ห์ จะ ทำ ด้วย เสน่ห์ ให้ ลุ่มหลง เห็น จะ รุม
รัก เรา ทั้ง เจ็บ องค์ คิคกระหน เปรม ปรีดิ์ กระหึ่มใจ ลางองค์
ถือนัน โดย บัญญา วาสนา หลัง ส่อง คง จะ ได้ สุก แก่น แก่ กุศล
สร้างไว้ จะ เกิด เนื้อ ร้อน ใจ ไป โย มี บ้าง เรียบ ทา หมอ กู
มา ขี้ ยาม ให้ ทาย ตาม ชะ ตา รา มี จะ สม คะ เน หรือ ไม่
ใน พรงุ่น แต่ เข้า ชู้ ชัก ไซ้ ไม่ นิ ทรา

ครั้น รุ่ง แสง สุริย์ ไล่ ไตร ตรัย ทั้ง ร้อย เจ้า กษัตริย์ ทรง ภูษา
สอกลใส่ เครื่อง ประดับ ระบาย ตา พงศ์ ภาษา ให้อวด ประเวศ กวัก
บ้าง ถือ ห่อ บุหงา ทัก ยา คม ผ้า ห่ม ชุบ หัก กุหลาบ กลั่น ท่าง
องค์ กราย กร จร รัต พากัน เข้า ไป ไหว้

ครั้น ถึง ท้อง พระ โรง ข้าง หน้า อำมาตย์ มา จัก แง ให้ ลูก นัง
ต่าง ชิง กัน ขึ้น หน้า ว่า ไม่ พึง บ้าง ดัง เดียง เสียง ดัง ชื่อ ชิง ไป
เมื่อ นั้น ท้าว สาม ลั บั้ม แยม แยม ใส จึง ชวน เมีย รัก
ร่วม ใจ ออก ไป แยม แกล แลก ดู เห็น ห่อ กษัตริย์ มา นั้น
หน้า ตา คม สัน ขยับ อยู่ คน ข้าง หลัง ลา ด เล่า จะ เจ้า ชู้ ตา หู
ชอบ กล เจ้า มณฑา คน นี้ รูป ร้าง กระ จ้อ บ ร้อย ห่ม น้อย
หน้า รัก เป็น หัก ทนหา คน นี้ ที่ ถัก ถัก ลง มา หน้า ตา เป็น

๒

สังข์ทอง

ประมาณ พาน พอกี้ โผ่น แม่คน นึกอยู่ ชื่น ล่าง รูป ร้าง จำ ม้า
กำ มิก หมี่ เห็น หรือ ไม่ คน นึก ชื่น สั้น ที่ หน้างอก ออก ฝึ
ประ ปราย

ดู พลัง ทาง สัก เมื่อ รัก อย่า ชำ นึก เลย เจ้า จน จะ สาย
จง เร่ง จัก แกร่ แดง กาย บุตรี โคม ฉาย ชื่น มา

เมื่อ นึก หวล นาง วนชา เสน่หา จึง พา ทั้ง เจ็ด อธิกา
ไป สรรพ คง คาวารี

แต่ง ตัว ทั้ง ใจ จะ ให้ งาม ชื่น ใส ส้ม มะ ชาม ชัก สี่ แล้ว
ชาย หน้า ชำระ อธิกริย์ ทา แป้ง ทราย ภิรม รวย กระ กิ่ง
กัน น่อง ส่อง เภา นิด พรวน ฝน เป้า งาม สรรพ รวย ใส หน้า มัน
กัน กวัก กระหมวก มวย ผัก หน้า กว้าง แป้ง งาม หวล แดง มุ่ง
ฝ้าย ก อย่าง ต่าง กัน ช่อ ชื่น เจริญ ชาย ลาย กัน แป้ง สะไบ หน้า
เจียร ระบาด ทาก ทอง แดง เข้ม ชัก สาย ลาย แดง ประ จำ ยาม
สร้อย นวม สวม สอด สังวาล วรณ คาบ กุดิน เรือง ร่อง ทอง
อร่าม กำไล สวม เก้า กุด งาม ใส แหว่น เพ็ชร แว ความ
คราม สอด ซับ ใส กรอบ ภัทรี พรรณ ราย พราย แพรว กรร
เจียก แก้ว มณี สี สลับ ใส ต้ม หู ห้อย พลอย ระเบียบ ครั้น เสรี
สรรพ ชื่น เป้า ท้าว ไท

เมื่อ นึก ท้าว สามล ยิ้ม ย่อง ผ่อง ใส จึง ครัส แก่ อธิกา

ตอนเลือกคู่

๗

ยาใจ พ่อให้ประชุมภักตรา หงเหวเจ้าจงไปเลือก
คู่ที่สมควรเป็นคู่เสนาหา ถ้าแม่นประกอบชอบวิญญา จงทั้ง
มาลย์ให้สวมมือ พ่อจะทั้งแต่งการสยมพร ให้ยังอร
ออกหน้าค่าชื้อ แต่เฝ้าปลอบสองรือสามรือ ญักคอกหนัก
หนาน่าซักใจ

เมื่อนั้น ทั้งเจ็กบุตรศรีใส ผูกคิ้วหน้าไม่คลาไคล
ก้มแกระเลื้อลันไต่ไปมา ให้นึกอประยศออกอาบ จะไปเลือก
ผู้ชายน่าชายหน้า ยิ่งคิดยิ่งเขินเมินภักตรา กัลยามิไต่
วรลี

เมื่อนั้น องค์พระบิดุเรศเรืองศรี กล่าวเกลี้ยงเลียงปลอบ
ให้ชอบที วันที่แล้วแม่อย่าแซะเขื่อน อู่ส่าห์แซงวิญญา
คลาไคล พ่อจะให้พี่เลี้ยงไปเป็นเพื่อน อะไรเฝ้าม้วนมิก
บิกเป็นอน ไม่เขื่อนจากที่หน้าตีวัน นวลนางมณฑา
ช่วยว่ากล่าว ลูบหลังลูบสาวแล้วรับขวัญ ไปเกิดแม่ไป
อย่าใจร้อน ส่งมาลย์ให้ปล้นทั้งเจ็กองค์

เมื่อนั้น พระบุตรแห่งน้อยนวลหงส์ กัลวจะเคืองจิตร
บิตุรงค์ โฉมยงชัยกายแล้วอาบใจ แต่ทำม่อยม้วน
กระบวนกระบิก แก่เก้อสะกิดพี่ผู้ใหญ่ ท่อบิดาเคือนซ้ำ

จึง จำไป กำเนิดใน พี่เลี้ยง เคียง มา

ถึงท้อง พระโรง ขาว ม่าน ก็ขึ้น เจ็ดนาง นึก พรหม เป็นหนักหนา
ให้ออกสู่ผู้ชาย ชายา วิญญา หม่อม หมัก ชัก ช้ำ ไม่คลา ไคล
พี่เลี้ยง ทูล เคื่อนให้ จวลี นาง หัก ก็ก้อน ควัก ผลัดใส่ เข้า
แอบ แฝง ม่าน ก็ขึ้นใน ขอบ เขิน สะเทือนใจไป มา

เมื่อขึ้น หม่อม กษัตริย์ นิ่ง คอย อยู่ข้าง หน้า บ้าง สะกิก
เพื่อนกัน จำรรจา เมื่อไร จะ ออก มา รำคาญใจ ต่าง คน
กระหึ่ม อ้อม ย่อง ชะเง้อ คอย คอย มอง หา เมินไม่ แล ตาม
คืน ม่าน เห็นไว ๆ เอะ แล้ว มิใช่ ออก กระทบ ลาง คม คม ของ
ทำ ร้อง บอก หลอย หลอย ดวง เพื่อ อยู่ ข้าง หลัง ไม่เคย
เห็น รูป ร้าง นาง ขาว วัง นิ่ง นิ่ง คง สะติ ย่ำ เมินไป

บัดนี้ พี่เลี้ยง ถักยา อัจฉรา สัย จึง ปลอบ พระธิดา ยาใจ
เฮอ อะไร มา เป็น เช่นนี้ พระองค์ สั่งให้ ไป เลิก कु จะ ออกสู่
ใคร เล่า นะ เจ้า พี่ เรา เป็นใจ ไป เอง เมื่อไร มี ไม่พอ ที่ จะ
ขึ้น ชัก ขันดูชา แม้ พระ บิฑุเศศ รู้ เหตุ ผล เห็น ที่ จะ ไม่ พ้น
โทษ ว่า พลาด ผลัดใส่ ให้ ไคล คลา รม เร้า เผ่า ว่า วิง วอน

เมื่อขึ้น ทั้ง เจ็ด ธิดา คง สมร จำ เป็น จำใจ ขทรร
บังอร ออกสู่ ทุร้าย ทำ ลับ ๆ ล่อ ๆ รบ ร้าง เบียดบัง พี่เลี้ยง เมียง ม่าย
ผัน แปร แล สบ หลบ ता ชาย ทั้ง ชาย ทั้ง สะเทือน เคียน เลือกไป

ตอนเลือกคู่

๔

เมื่อเห็น หน้ากษัตริย์ นัย ร้อย น้อยใหญ่ เห็นเจก พระธิดา
 ยาวใจ ให้คิดพิศมัย ในรูปทรง ทั้งใจขุนนาง ไม่วางตา
 เสน่หา รุ่งเรือง กลิ้ง หลง งามโฉมละ อ่อน อ่อน เซว องค์ งาม
 ชม วง ภาณุ ไรภา บ้าง พุก กับ เพื่อนสนิท ไม่คิดอาย อัน
 น้อย นุช สุก ท้าย คง ทาย ข้า เกี่ยว นี้ แผละ มาลัย จะ ถอย มา
 เจ้า คน นั้น กัน หน้า ข้า ไว้ ไย บ้าง ยืน หัก ทัก ทรง คุณ ฤกษ์
 เหลือบ มา สบ ภาณุ ยัก คิ้ว ให้ ครั้น นาง สะเทิน เมิน หน้า ไป
 แกล้ง ทำ กระแอม ไอ เป็น แขน คาย บ้าง พาล โกรธ ชึ่ง หึง เพื่อน
 กัน นาง คน นั้น ของ ข้า ใคร อย่ำ หมาย ต่าง ทะเลาะ เกาะ แทะ
 กัน วุ่น วาย ถึง เดียง ทำ ทาย มาก มาย ไป

เมื่อเห็น ทั้ง เจก พระ บุตรี ศรี ใส แต่ เก้อ ๆ อาย ๆ วุ่น
 วายใจ เลือก กษัตริย์ น้อยใหญ่ ทุก หน้า มา อัน ทั้ง หก เทวี
 พี่นาง เลือก ใ้ รูปร่าง งาม หัก หยา เมียง ม่าย ทั้ง พวง มาลา
 สวม หัก ฤกษ์ ทรา ทั้ง หก องค์

ฝ่าย โฉม รจนา ทรา มวย นาง ไม่ ต้อง จิร คิด ประสงค์
 กลับ มา เฝ้า บาท บิ ตูรงค์ โฉม ยง บังคม กับ ภาณุ ทรา จึง ทูล
 ว่า กษัตริย์ ทั้ง นั้น ไซ้ ลูก มิ ไ้ มั่ง มา คร้ ปราด หา จะ ขอ อยู่
 ส่นอง รอง บาทา ไป กว่า ชีวัน จะ บรรลือ

เมื่อเห็น ท้าว สามล บ่น ออก ทอกใจ ใหญ่ ลูก เอ้ย พ่อ นี

หวั่น ครึ่งใจ จะ รัด แกร่ง ให้ เห็น ทันทา จึง ประชุม พร้อม
 พร้อง ครึ่งนี้ แกล้ง หลอก ผู้ ที่มี ศลา ทั้ง รูป ทรง ส่อง ศรี โสภา
 ยัง ไม่ เสน่หา อาลัย แม่ มณฑา จะ คึก กระไร เล่า อีก คน เกี้ยว
 คอก เจ้า ทำ กรรม ให้ มัน ไม่ สิ้น ห่วง บ่วง ไย ลอย ชั่ว ไป
 รำคาญ ชี ครวญ ที่ พี่ คิด ว่า สุข แท้ แท้ เรา เด็ด ไม่ พัก ประคัก
 ประเค็ก รู่ รู่ แกร่ง พร้อม กับ พี่ สาว เสียด ราว นี้ หรือ ไม่ เห็น
 ทวย พี่ จง ท่วง ทิง

เมื่อ นั้น นาง มณฑา หวน จิตร คึก กริ่ง จึง แดง แง้ง ในใจ
 จริง อัน เป็น หอญิง พงษ์ เผ่า เหล่า กอ ถ้า ใจ ไม่ สมัก รัก ผัว
 มัก ทำ ชั่ว ให้ ขาย ขาย หน้า พ่อ พระ องค์ จง ได้ รัง รอ นื่อง
 จะ ขอ ให้ ป่าว ชาว ภาวา ครึ่ง นี้ ขยำ เลือก ว่า แก่ หมู่ หามา
 ประชุม จง พร้อม หน้า ให้ เลือก ตาม ใจ รัก อีก สัก คร่า สุด แท้
 วาสนา ธิคา เรา

เมื่อ นั้น ท้าว สามล คอบ ชอบ แล้ว เจ้า ที่ ความ วิทก นั้น
 ค่อย บัน ทา น้อย หรือ นั้น ขวัญ เข้า เจ้า ช่าง คิด ว่า พลง ทาง
 มี บัญชา ทรัส เรียก เสนา คน สนิท จง เข้า มา ช่าง ใน ให้ ไกล
 ชิด ปลาก ลีต สั่ง ไป มิ ได้ ช้า อัน ห่อ กษัตริย์ ทั้ง หก องค์
 ซึ่ง ลูก รัก เรา จง เสน่หา ให้ อยู่ วัง ยัง ทำ รจนา จะ แกร่ง การ
 วิวาท ให้ พร้อม กัน แต่ พวก เมือง ที่ นอก นั้น ไซ้ ให้ กลับ

ไปนิเวศเชกร์ชัดฐ์ เร่งร้องป่าวชาวเมืองทั้งปวงนี้ หน
ขึ้นทรวงพลคนเชื้อใจ ให้มันแค้นตัวทามทำนอง มา
ประชุมหน้าท้องพระโรงใหญ่ จะให้ลูกรักร่วมฤทัย เลือกรู้
คู่ใหม่ในพรุ่งนี้

บัดนี้ เสนา รับสั่งใส่เกย มาบอกกษัตริย์ทุกชาติ
ทามมีพระราชบัญชา

เมื่อนี้ นอกกษัตริย์ทั้งหกเร่งหรรษา หันสยายอาภรณ์
คมมาลา หวีวาระว่าชาแข็งกระดิกเพรา บ้างพุกาเปรียบ
เปรยเขี่ยเพื่อนกัน อย่างไรนั้นลงนั่งกอดเข้า วาสนาหาไม่
แล้วชาวเรา แต่ได้เข้ามาเห็นก็เห็นดี หกองค์กระหึ่ม
ยิ้มข่อย ผู้ครองภักถรรวามี ต่างองค์อย่างเขื่องวรสี
เส็นำหน้าพาไปวัง พวกที่ไม่สมปรารถนา ทั้งจะเสียวิญญา
เป็นบ้าหลัง น้อยใจด้วยผู้หญิงชิงชัง วาสนาคนหลังช่าง
อาภัพ ต่างแกล้งทำขึ้นฝันอาภรณ์ บ้างเคียดหกล้มข้าง
ลมจับ เหนือไทรอาบหน้าเอาผ้าซับ ขึ้นม้าช้างกลับ
ไปเวียงไชย

บัดนี้ เสนา นายอำเภอ น้อยใหญ่ ทั้งรวบแขวงก็พร้อม
ร้องป่าวไปทั่วในจังหวัดนครา พรุ่งนี้แต่มีกษัตริย์
รจกแรงแค้นตัวให้อื้ออ่า เข้าไปหน้าพระลานชานชาลา

พระธิดา จะเลือกเป็นคู่ครอง

บัดนี้ ประชาชาวยุทธ์ทั่วทุกบ้านช่อง บ้างเค้นบ้างรำ ทำ
 กระบอง กระหิม ยืมช่องอยู่ทุกคน พวกนักเลงเล่นเบี้ยเสียตัว
 ครอบครอง อัดคักชัก สนั่น ไม่มีผ้าเสื้อแสง จะแต่งตน เทียว
 ชุกชนหิบบีมเพื่อนกัน เหล่าพวกอุทริวิร้าง ทักผม
 ยักอย่างให้สรว้อย สั้น หวีกระจ่ายรายเส้นเป็นแปรงชัน เชือก
 หน้ามันกัน หน้าก้วย มีค่น้อย บ้างคิดคำหริบใหญ่เอาไฟอัง
 กระจก ตั้ง หิ้งหย่ง ก่อง คอสอบ แค้นใจ ไม่ใคร่จะเรียบร้อย
 เฝ้าทะบอยหวี หัวมัวเมา พวกเหล่าเจ้า ชู้หัวอก กรม เฝ้าผม
 ตก แสกทำ หน้าเศร้า เเชิง จะพุก จะจาคั่วตา เพรา หิ้งไทร
 กอกเข้า เฝ้า ทำทุกซั พวกขุนนาง ค่าง แต่งตัว ลอง หุ่น ยกทอง
 เกี้ยว สำนั หมากรุก บ้าง หุ่น ลาย ฟัน ทอง ลอง หุ่น ลูก
 กระปุกกระป๋อง กรวย กราย ที่ป่วยไข้ ไค้ข้าว เขาป่าวร้อง ลูกขึ้น
 เกล็นไค้คล้อง เหมือนหนึ่ง หาย พาลโกรธ พ่อตา คำแม่ยาย
 เคื่อง ชุ่น วุ่นวาย เพราะ ราย นึก

ครั้น ไก่ขัน แฉ่เสียง เทียงคิน ต่างคนต่าง ขึ้นขึ้นแต่กึก
 ตกแต่ง ภาษาโอฬารีก อื้อ อัง อึกก็ไป ทุกคน บ้างทา แบ้ง
 แต่งตัว มุข ฉาย หุ่น ลาย นอก อย่าง หาง บัดสั้น บ้าง หุ่น ห่ม
 สมตัว ตาม จน สับ สนั่น หล่อกว่านไม่ หลับนอน พอสั่ง พ้า

ชาวเข้ทรู้ ที่ใคร อยู่บ้านใกล้ก็ไปก่อน เนื่องแน่นถนนใน
นคร ค่อยผ่อนเข้าไปในวัง ลางคนแก่ได้เกือบเข้าโง
ก็เดิน หอบหัวใครงมาข้างหลัง ถือไม้เท้าไซเซ เก้กัร เข้า
มาช่วยเขา มั่งไม่เจียมตน ที่เข้บงอเพลี้ยเสียบแข้งขา ก็
นั่งถกถักมาตามถนน เจ็บปวดไม่ว่าอุสาศ์ทน เสือกสทน
กล่นเกลื่อนกันมา

ก็ยั้งทั้งท้องพระลานไซย ผู้ก็เข้ใจก็ไม่ว่า อยากร
ใครไค้องค์พระธิดา ท่างคิกสมบิฑิขำ อยู่ทุกคน บ้างซึ่งที่
ท่อยปะทะปะทะ เอะอะ อึงคึงสัสน ท้าวรวังถือหวาย
วิ่งวน ไล้ขู่ผู้คนอยู่เป็นควัน

เมื่อนั้น ท้าวสามลปรีดิ์เปรมเกษมสันต์ จึงทรวักธิดา
ทองจันทร์ จอมขวัญของพ่อผู้ยอกรัก บัดนี้ชาวเมือง
มาพร้อมหน้า จงไปทักหาให้ประจักษ์ เสือกคู่คู่ให้งาม
รักตรั้ ตามแต่ใจรักเถิดลูกยา

เมื่อนั้น นวลนางรนาเส่นหา ก้มเกล้าคุศิกิแล้วลีลา
สองพี่เลี้ยงกัลยา ก็ตามไป

เกินกุเสนาข้าเฝ้า ทั้งเหล่าเสนาผู้ก็ไพร่ ให้เคื่องคาย
นัยเนตร นางทราวม้วย มิได้ประกอบชอบวิญญา นางจึง
เสด็จกลับ มาฉับพลัน อภิวันท์ บิคุเรศ นาดา ทูลว่า ชาว

เมืองที่ป่าว มา ลูกไม้เสนาหาอาลัย ขออยู่ด้วย ชนทุกชนนี้
 ที่จะมีภักดานั้นหาไม่ เบื้องหน้าถ้า ตัวลูก ชั่วไป จงฆ่าเสีย
 อย่าไ้ไว้ชีวิต

เมื่อเห็น ท่านท้าวสามล ทนจิตร กอดเข้าเข้า ตลิ่ง ใจพิริ
 คึก ออกดูคูผกประหลาดใจ บุรุษในแผ่นดิน ก็สิ้น แล้ว
 กว หรือ ลูกแก้ว ไม่เลือก ไ้ คึก พลงทาง เสกขกลา ไค
 ออก บัญชรไชย มิไ้ช้า

จึง ทวีตแก่เสนา ข้า เผ้า คนในเมือง เรา ถิ่น แสน กว
 ที่อยู่บ้าน นอกคอก นา ชับ มาหมก สิ้น แล้ว หรือยัง

บัดนี้ เสนาทูลไปทั้งใจหวัง ไฟฟ้ามาประชุม อยู่ใน
 วัง ทั้งทั้งแผ่นดิน สิ้นชาย เหลือแต่เงาะป่าทรพล หน้า ทา
 ผิดคนทั้ง หลาย หัวพริค หยิก ยุ่งหยายกาย หัวลาย คล้าย
 กันกับเสือปลา ใคร จะบอก จะเล่าไม่เข้าใจ พุกจาไ้ไ้
 เหมือนไข่มุก เล่น อยู่กับเด็กที่กลาง นา จงทราบ ขาทา ภูใน

เมื่อเห็น ท้าวสามล พึงแจ้ง แดงไช ด้วย เกษะ เทพเจ้า
 เข้ากลใจ พระเชิญให้กริ้วโกรธบุตรี้ จึง ทวีตแก่ องค์ อรรค
 ซายา น้อยหรือรหา ลูกสาว ศรี เลือกคู่ใดไ้ไ้ไ้ไ้
 จนสิ้นชายไม่มีทั้ง ภารา เหลือแต่เงาะป่า เข็นข่าไ้ เขา
 มาไ้มันเลือก สมหน้า หน้า ว่า พลงทาง สิ้น เสนา จงไป พา

อ้ายเงาะมาในวัง

บัดนี้ เห็นคำนิยรับสั่ง ต่างวิ่งวางไปมิไต่ยั้ง มาถึง
กลางทุ่งทองนา

ครั้นถึงจึง บอกแก่เจ้าเงาะ รับสั่งจำเพาะให้หา เร็ว ๆ
มาไปอย่าไต่ช้า ต่างเข้าคุกคว่ำหน้าถวาย บ้างใส่ซองผ้าคาด
พุงผูกมัด เจ้าเงาะวัดดู ออกหักล้มหงาย ลางคนวิ่ง ออก
มาบอกนาย แร่งมันมากมาย เหมือนควายวิ่ง บ้างพบักกวัก
เรียกเจ้าเงาะ ขา ไม่พูดจาด้วยกันเผ้าสั้นหัว ที่ใจคอซี้
ซลาคหวากกลัว ระวังตัวยืนอยู่แต่ไกล

บ้างทำเขี้ยวหัวให้หัวเราะ ค่อยปะเลาะ ลูบหลัง เข้านั่ง
ใกล้ เกลธเอ๋ยอย่าช้า มาจะไป นี่คนหรือตอไม้ไม่พูดจา
เสนินายใหญ่ให้ไพร่เลว เอาพวงผูกขึ้นเอาเจ้าเงาะป่า
ต่างเข้าคุกซัดเต็มประดา สาระพาเฮโลไต่ตามกัน

เชือกขาดล้มคว่ำคะมำไป ลุกขึ้นตกหลังไต่ลงกระดูกสัน
หลัง หน้าสั้นหัวกลัวแรงมัน ต่างปลุกษากันไปทันใจ

บัดนี้ ผูกเค็ดเลี้ยงโคน้อยใหญ่ เห็นคนกลุ่มรวมคุกเงาะ
ไพร่ ชักใจวิ่งพลางทางร้อง อะเงาะเงาะ เขาไปทางไหนนั้น
ซุ่มเหงกันไม่บอกเจ้าของ มิถูกอิฐหัวผ่าก็อย่าลอง เอา

ไว้ใยไล่ทองให้แทบตาย

บัดนั้น เสนาซึกซักซึกหวาย เหม่เจ้าเหล่านี้หลังจะลาย
 อย่างวุ่นวาย ข้ายหัวเหาเท่าเส้น รับสั่งให้เอาตัว ข้ายเงาะป่า
 จะทอทพระเนตร หน้าตาไม่เคยเห็น มันเห็นใยบ้างว่ายาก
 เย็น เห็นรู้ใจได้เล่นกับมันมา เคยอย่างไร จงบอกอย่า
 หลอกกัน ให้ได้มันเข้าไปถวายหน้า กูจะให้ขนมแข่งของ
 ทายา กินอร่อยหนักหนา ประสาจน

บัดนั้น ผุ่งเกิดทีใจเสลือกสลด ท่างซิงกันบอก ออกตน
 แท้เป็นคนอย่าดูถูกให้เหยื่อยแรงแง ถ้าซิงชักเข้าเข้าชี มัน
 ซักใจจะหนีไปแอบแฝง จงให้ไปเก็บดอกไม้แดง มาผูก
 ปลายไม้แกว่ง แท้ไกล ๆ ค่อยวิ่ง รอ ๆ ล่อเล่น เงาะเห็น
 จะผลุนหมุนไล่ จะพาไปถึงวังใต้กึ่งใจ เอาขนมมาให้
 เขาเถิดรา

บัดนั้น อำมาตย์ทบมือหัวเราะว่า ท่างวิ่งซิงเก็บ
 ดอกชะบา ผูกปลายไม้มาล่อเงาะ

พวกหลังไล่ส่งให้ทรงไป ถือกอกไม้หน้าพาวิ่งเหาะ
 ลางคมข้างกลั้วข้างหัวเราะ ล่อเงาะเข้ามาถึงวังใน

บัดนั้น ผุ่งสนมกำนัลน้อยใหญ่ แอบคุอยู่ที่ยันธรไชย
 แลไปเห็นเงาะหัวเราะซึ้ง บ้างว่าหน้าซิงเป็นหนักหนา แลดู

หุตา คิน ทะลิ่ง รูป ร่วง อีปรี ซี้ทัง เหมือนหนึ่ง ภูตผี ที่ กลางนา
 ลาง คน บ่น ว่า ถ้า เช่นนี้ พ้าผี เกิด ไม่ พัก ปรารถนา หน้า ลัว
 ทัว คำ เหมือน คุลา ท่าง ทิเงาะ ป่า ว่า รุ่งไป

บัดนี้ เห็น มา ทูล แดงไซ ข้า ออกไป เอา ทัว อ้ายเงาะ
 ไพร บัดนี้ ได้ มา แล้ว พระ ราชา

เมื่อ นั้น ท้าว สามล เห็น เงาะ ชั่ง หน้า หน้า เนื้อ ทัว เป็น ลาย
 กล้าย เสือ ปลา ไม่ กลัว ใคร ใจ กล้า คุ ตัน ผม หยิก หย่ง เหยิง
 เหมือน เชิง พัก หน้า ทา ทละ ยักษ์ บัก หลั่น พระ เมิน เตี้ย มิ ไค้
 คุ มั่น แล้ว มี บัญชา ประชก รรนา จง ออกไป เลือก คู่ คุ
 อ้ายเงาะ มินจาม เหมาะ เหลือ ใจ เป็น ไช้ ข่า หรือ จะ ชอบ
 ชารมณ สมน้ำ ทา หน่อ กษัตริย์ จัก มา ไม่ พ้อ ใจ

เมื่อ นั้น วิทยา นารี ศรีใส เทวคา เกิน หน ทล ฤา ทัย
 ขยาก จะ ไคร้ คุเงาะ จำเภาะ เป็น จึง ทรส แก่ พี่ เลียง ภัลยา
 เงาะ ป่า ขบ่าง ไร ไม่ เคย เห็น เขา ว่า หน้า มั่น ขี้ ยาก เป็น เรา
 ออกไป คุเล่น ฤ เป็น ไร ซึ่ง บิคา เคื่อง ชัก ทรส ประชก สะเดิญ
 ลิมไป หมก ไม่ สง สัย จึง เสก ฤ ภัลยา ทลา ไคล มา ยัง พระโรง
 ไชย ฉับ พลัน

เมื่อ นั้น เจ้า เงาะ แสน กต คน ขยัน พิศ โฉม พระ ธิคา วิลา
 วรณ ผูก ผา ทวิ พรณ กัง ทวง เกือน จาม ละ ม่อม พร่อม

๑๘

สังข์ทอง

สิ้นทั้งอินทรีย์ นางในธรณีไม่มีเหมือน แสร้งทำ เล่ห์เลียง
เบี่ยง เบือน ให้พิน เฟือนเตือนจิตร คิปปอง พระจึงตั้งสัตย์
อธิษฐาน แม้บุญญาธิการ เคยสมสอง ขอให้ทราชมสงวน
มวลลของ เห็นรูปพี่เป็นทองต้องใจรัก

เมื่อนั้น วรรณารมีศักดิ์ เทพไท่ยอุปถัมภ์นำซัก
หงลักษณ์ทูลเงาะเงาะจง นางเห็นรูปสุวรรณอยู่ชั้นใน เขา
รูปเงาะสวมไว้ให้คนหลง ใคร ๆ ไม่เห็น ซึ่งรูปทรง พระ
เป็นทอง ทั้งองค์อร่ามตา ชรอยบุญเราใช้จึงได้เห็น ท่อ
จะเป็นคู่ครอง กระมังหนา คิดพลางทางเลียงมาลา แม่
ว่า เคยสมภิรมย์รัก ขอให้พวงมาลัยนี้ไปต้อง เจ้าเงาะ
รูปทองจงประจักษ์ เลียงแล้วโฉมยงหงลักษณ์ ผินภักตร์
ทั้งพวงมาลัยไป

บัดนั้น พี่เลียงหลากจิตรคิดสงสัย ออกเชยพี่เห็นเป็น
อย่างไร รักใคร่อ้ายเงาะมิเคราะห์กรรม ทำให้อายขาย
พักตร์เผ่าพงศ์ ไม่รักองค์เลยสักนิคณิศร ไม่ปฤษา
หาหรือแต่สักคำ จะมาทำให้พี่นี้พลอยยับ

เมื่อนั้น ท้าวสามลเสียวใจหลมจับ นางมณฑาเข้า
ประคองรองรับ ขยำขยิบไปสักหน่อยก็ค่อยคลาย ลูกขึ้น
กระเทียมบาทควากชิง อีรรณาคู่คู่มึงช่างมักง่าย ทลัถณ์

ตอนเลือกคู่

๑๙

อัยยไม่มีอาย   นอกภักดิ์รักทั้ง หลายไม่เอื้อเฟื้อ   มารัก
เงาะทรพลคนอุบาทว์   ทุกช่วง ชั่วชาติประหลาดเหลือ   แค่น
นักจกใครให้แล้วเนื้อ   แล้วเขาเกลือกหาเข้าให้หน้าใจ   ว่า
พลางควยได้ไม้ เรียว   โกรธเกรี้ยวตัว สั้น มันใส่   อีลูกชั่ว
น่าซังจังไร   เอาไว้โยตีเสียให้แทบตาย

เมื่อเห็น   นาง มณฑา ออก สั้น ขวัญหาย   เห็นสามีเคื่อง ชุ่ม
วุ่นวาย   จะพิท ทูล เบี่ยง บ่าย ก็ เกรง กลัว   จึง ออก มา ว่า กับ
ลูกสาว   ช่าง ทำความงาม ฉาว อีคน ชั่ว   เสีย ยศเสีย ศักดิ์
ไม่รักตัว   เลือกผิดไ้เงาะ เห็นเหมาะใจ   เขา จะ เขาะ เย้ย
เล่น เบิ่น คำรา   พ่อแม่จะเอาหน้าไปไว้ไหน   จะ เชิด ชื้อ ลือ
ลั่นสนั่นไป   ถึง บรรลือ ก็ไม่ สั้น คน นิทา   ควร หรือ มา เป็น ไค้
เช่นนี้   เสีย ที แม่รัก เจ้าหนักหนา   ว่า พलग นาง ทรง โสกา
กัลยา เพียง สั้น สม ประที

เมื่อเห็น   นวลนาง รรณามารศรี   กล่าว แกล้ง แสร้ง ทูล พระ
เขา   ทั้ง นี้ เพราะ กรรม ได้ ทำไว้   แต่ หน้าใสใจ รัง ของ ขำ
จะรักใคร่   เงาะ ป่า นั้น หาไม่   ซึ่ง หมายถึง มัน ครั้น ลูก จะ ว่า ไป
ที่ไหนใคร เลย จะ เห็น จริง   อัน ชั่ว ติ มิใช่ จะ ไม่ รู้   เหมือน
น้ำท่วมปาก อยู่ จึง สู้ นิ่ง   ถึง ชนก ชนนี้ จะ ชัง ชิง   ลูก จะ วิง
วอน ข้อ ขอ โทษกรรม   ทั้ง นี้ สุด แท้ แท่ว่า ศนา   จะ กับ หน้า

ใช้กรรมให้สิ้นก่อน จะยากเย็นอย่างไรไม่ทุกข์ร้อน มารตร
อย่าทรงโสกาด้วย

เมื่อئ้น นางมณฑา หวันจิตรคิดสงสัย เฝ้าปลอบ
ลูกรักซักไซ้ จนอ่อนใจไม่บอกออกความ กุซังหน้าหน้า
ลูกว่ายาก เห็นอบปาก รำคาญชีคร่ำถาม มึงเห็นข้าบเงา
ว่าเหมาะงาม จะแระตามมันไปช่างไม่อาบ ว่าพลางนาง
กลับเข้ามาเฝ้า กระซิบทูลแบ่งเบาเบี่ยงบ่าย ข้าไปถาม
อีลูกแสร้งร้าย มันพูดเขินแยบคายไม่เข้าใจ หลากนัก
มารักข้าบเงาป่า ชอบลงอาชญาอย่าปราได แต่พระไค้
ออกโอรุไปรดไว้ ให้เลือกตามชอบใจทั้งเจ็ดคน ครั้น
จะลงโทษทัณฑ์มันเล่า จะนิยทาว่าเราทุกแห่งหน ไปรด
เพียงซบไล้เสียให้พ้น มันอกอยากยากจนอย่านำพา

เมื่อئ้น ท้าวสามลพั้งซังหน้าหน้า ทั้งรักทั้งแค้นแน่น
อุรา นิ่งนึกตรึกคราอยู่ในใจ จำจะต้องเงือกคอกถนั้น
คอยหิยผิดมันให้จงได้ คิดพลางทางสั่งเสนาใน อีรามา
กูไม่ขอเห็นมัน จะใคร่ฆ่าเสียให้ตายก็อาบเขา จะว่า
เรากลับคำทำคุณหัน จงซบไล้ไปเสียด้วยกัน ปลุก
กระต้อมให้มันอยู่ปลายนาง แต่แรกกูทั้งจิตรคิดหวัง จะ
แบ่งทั้งเจ็ดคนให้หนักหนา อีเจ้ากรรมทำให้ชายหน้าตา

จะแต่ง การวิวาห์ก็ขึ้นคร้าน ให้อยู่เสีย ้วยกันก็ตามที ใน
ข้างขึ้น เดือนสี่ปีชาน ทรัพย์สินทางกิดเกิดคตล ปิตยาน
พระแสงไม้ไผ่ไป

บัดนั้น เสนีมีฉาวเรียกบ่าวไพร่ ต่างถือมีดพร้าแล้ว
คลาไคล ทรงไปปลายนานอกชาน

ครั้นถึง จึง เทียว เทียว แผลก ตักไม้ไผ่แยกมาชิงมี บ้าง
กล่อมเส้าเกลา ฟากมากมี ปลุก กระต๋อมลงที่ท้องนา แล้ว
ปักปูเสื่อผูกผูก มุงม่าน หม้อ เข้าเชิง กรานคุ่มน้ำท่า ทั้งลูก
ฝึก ฟัก แฟง แดง กวาว จอบเสียม มีดพล้าหาพร้อมไว้

เมื่อ นั้น ทั้ง หลบยุตรี ศรีโส รู้ว่า รรนาทรมว้ย
ไต่ฮ้ายเงาะป่าเย็นสามี่ ต่างคนค้นขัดหัตถยา มันทำให้
เขาว่า ขายหน้าผี เราจะไปพ้อตักให้เต็มที ว่าแล้ว รรลี
ออกมา

ครั้นถึง จึง หยุตยืนอยู่ แล คุน้องสาวกับเงาะป่า
เคื่องค้อน งอน จิตกิริยา เปรียบ ประชดชี้หน้าแล้วว่าไป

ชะนางคนก็ไม่มีชั่ว ช่าง เลือกผัวงามหนักหน้ารักใคร่
รูปร่าง น่ารักว้ร่อเหมือนทองไม่ เธออะไร พงูรีสันหลังยาว
มันหน้า เขย หน้าชมสมประกอบ พอชอบทำนองหม่อม น้องสาว
หูตาบั้งแหว เหมือนแมวควาว เขาเลืองลือชื่อฉาวช่างไม่

ชาย นอก วิชา นอก รอย น้อย หรือ นั้น แร่ วันไป รัก อี มักง่าย
 ให้ พี่สาว ชาว แส พลอย วุ่นวาย อธิประยศ คด อยา ขาย หน้าตา
 ถึง มิ ตี มิ ชั่ว เช่น ผัวกู จะ ร่วม เรียง เคียง คู่ พอส่ม หน้า อัน
 อ้าย เมาะ เหมาะ เหลือ เหมือน เสือ ปลา ทุก ข้าง เสน่หา ได้ ลง คอ
 หรือ ขรอย ถูก เสน่ห้ เล่ห์ กล เวท มนต์ คลไฉน นอน ไม่ คึก
 ถึง พงศ์ เฒ่า เหล่า กอ หน้าใจ ใน คอ มึง ผิด คน ยัง จะ
 ทำ แสนง อก ค้อน ข้าง หรือ คั่น มือ จะ ใคร่ ต่อย สัก ร้อย หน กู
 จะ ตรวจ หน้า คำว่า คณ ถึง ยาก หน ขาค จาก พี่น้อง กัน

เมื่อ นั้น รจนา ตอบไป ชม ชื่น ชื่น อูแม่ เอ๊ย อธิ อธิ ชื่น ชื่น
 มั่น เสก แส รัง สาร พิน โปน ทนา ทำการ มส มทพ จะ คบ ต่อย
 มิใช่ ลูก เมียน้อย ร้อย ภาษา ถึงได้ เมาะ เป็น ผัว ชั่ว ข้าง ก็ สุก
 แต่ วา คณา ได้ สร้างไว้ อัน ผัว พี่ ก็ เหลือ เป็น เนื้อ นอน เห็น ต่อ
 จะ บุญหนัก คัก ก็ ใหญ่ รูป ร้าง น้อย จ้อย ร้อยใจ จง กอด
 ไว้ เกิด คะ อย่ำ ละ วาง ถึง พี่ จะ รุ่ง เรือง ไป เบื่อง หน้า ก็ ไม่
 พี่ วา คณา อย่ำ อวด อ้าง ก็ แต่ จะ พาล ราน ทาง ไม่ อก สู้
 ผิด ย่าง เลย สำคัญ ว่า พี่น้อง ท้อง เกี่ยว กัน มิ รู้ มัน เหลือ
 แล อูแม่ เอ๊ย เป็น ผู้ใหญ่ ไม่ เหมาะ มา เมาะ เอ๊ย ข้าง เกิน เลย
 ไป บ้าง ขอ ชะมา

เมื่อ นั้น หก นาง เคียง ค้อน แล้ว ค้อน ว่า ชะ ข้าง เลี้ยว ตก

อิ รรณา กลับพาโลเข้าว่าเย้ยเยาะ เธอ กระระนั้น แผละจริง
อยู่ รูปร่างตัวกูไม่สู้เหมาะ ที่ไหน จะ งามพร้อมเหมือน
หม่อมเงาะ ใคร เห็น ก็ หัวเราะว่ารูปร่าง ยัง จะ แค่นั่น
เสียง เตียง เก้อ ๆ ทำ กรัง กรัง หยิ่ง เย่อหยาบหยาม อี คน
ซาคี ชั่วตัว ตะกลาม จะ ละเมอ เร่ ตาม อ้ายเงาะไป น้อย หรือ
ปาก คอ มัน พอสม ช้ำ สู้รบ คารม เจ้าไม่ไหว ชี คร้าน เตียง
ให้เหิน้อย เมื่อ ยชา ตะไกร ก็ กลับไป ห้อง หับ ฉับ พลัน

บัดนี้ จึง มหาเสนาคน ขยัน เข้าไป ทูล วรรณาสารพัน
พระ บิดา คาคคัณห์ให้รับไป

เมื่อ นั้น วรรณาสารพัน ร้อย ละ ห้อย ได้ ครวญคร่ำ กำสรว
สลกใจ เข้า ไป กราบ กราน พระ มารดา

โอ้ว่า พระชนนีเจ้า พระคุณ เคย ปลูก เกล้า เกษา ถนอม
เลี้ยง ลูก ไว้ ใหญ่ มา เป็น ศรี ชู ทุก ทิวา ราตรี พระ องค์
จง จิตร คิคหวัง จะ ปลูก ฝัง ลูก รัก เป็น ศักดิ์ ศรี มา ทำ ขาย
บาทา ครานี้ ถึง จะ ให้ ฉับ หมี ไม่ น้อยใจ กรรม ของ ลูก แล้ว
จะ ขอ ลา พระ แม่ ย่า ทุก ชั ทน หมั่น ไหม้ แม่น ว่า ชีวัน
ไม่ บรรลือ คง จะ ได้ แทน คุณ การ ญวัก ว่า พลัง กำสรว
สลก จิตร ยิ่ง คิค เป็น ห่วง ห่วง หักก ชล เนตร ฟุ่ม ฟอง ของ

ภักตร์ พงษ์ลักษณ์ โศก คัลป์ พันทวี

เมื่อนั้น นวล นาง มณฑา มเหสี ก็ทูลพระ ส่งสาร พระบุตร
เทวี อัครัน กลิ่น ไสกา ลูก รัก เฝ้า นอ นวนวิง มา นิ่ง นิ่ง
เฉยอยู่ ไม่ กุ หน้า ทั้ง รัก ทั้ง แค้น แน่น อูรา ชลนา คลอ เนตร
สังเวชใจ

เมื่อนั้น รพนา ทุกข์ ทน ห่ม นใหม่ เห็น เจ้า เงาะ พัก หน้า
เข็น ห้อย ซึ่งมี ขอบอก ไป ปลายนา นาง สทก สะเทิน เขิน ขวย
จะไป กว้าง ย่างๆ ก็ ขาย หน้า ครั้น จะ ห่วง หัก ชัก ซ้ำ
ก็ กลัว เกรง บิดา จะ ฆ่า ที่ จึง กราบ กราน มารดา กว้าง อาตุ
ทรมาน วิย พิโร ทูล ถวาย ถี ลูก จะ ขอ อำลา ฝ่า ขลุ่ ครั้น
มี กรรม จะ จำ ไกล

ว่า พลง นาง ถวาย บังคม ลา ชลนา แดง ดั่ง หลัง ไหล
แล้ว คำ เนิน เติม ตาม เจ้า เงาะ ไป เสนา ใน หน้า รลี้

ครั้น ออก มา นอก ทวาร วัง เหลียว หลัง แลดู ปราสาท ศรี
เคย อยู่ สุข เกษม เปรม ปรีดิ์ อนิจา ครานี้ จะ จำ ไกล แสน วิทก
อก เข้ม ไม่ เคย ยาก จะ ถ้ายาก เคือง เขิน เป็น โฉน ยิ่ง คิด
ยิ่ง ทุกข์ ชุกใจ จะ ตาม ไป ไม่ รู้ ว่า ร้าย ที่ นาง สอน ยืน เช็ด
ชลนา ครั้น เจ้า เงาะ เหลียว มา ถี เมิน หิน แล้ว คิด รัก หักใจ
รลี้ ทรง ไป ยัง ที่ ปลาย นา

ครั้นถึงกระท่อมที่อยู่ที่อยู่ แลดูสมเพช เป็นหนักหนา
ไม่เคยเห็นเช่นนี้แต่เกิดมา ก็โศกาทรรุทนั่งอยู่ นอก ซาณ

เมื่อเห็น เจ้าเงาะ ปรีดิ์เปรมเกษมสำนึท เข้าไปในห้อง
มิทันนาน เทียวกู ของ ประทานทั้ง ปวง แกล้งหยิบ กระโดน
มาโยนเล่น ทำเป็นเหมือนกับวัลลูชวง แลเขม้นเห็น
หววกก็กลวง เธอมาจ้วง ตักน้ำทำจะ กิน รนาว่าใช้
ช่างไม่อาบ เปื่อจะ คายผมเผ้า เขา เปียกสั่น เจ้าเงาะบีนไซ
หุไม่ได้ยิน ทำควย พักปั๊ก รื่นปั๊ก ยุง แกล้งหยิบ ครุมา
ทิ้งบนเชิง กราม ควักเข้า สาร มาใส่ ก่อไฟหุง คลี่ผ้า
กุกสะหรวก ออกคาค พุง กางมุ้ง เสียบให้คี่แต่วีวัน แล้วหยิบ
หมอนมาอิงอิง พ้นชาว กระติก เท้า ทำเล่นให้เคียนซัน พอ
โพล่พลั่วเวลา สายัณห์ จึงรำพันพูดเกี้ยวเลี้ยว ลต

น้อง เอ๋ย น้อง รัก ผัว รักใคร่ เพียง จันทร์ อัน ทรง ถลก
โฉม นาง แฉ่ง น้อย ซ้อย ซด อย่า ถำสรต เศร้า หมองไม่ต้อง การ
บุญพี่กับ นางไค้ สร้าง สม อภิรมย์ ร่วมรัก สัมผัส สำนาน พี่
อยู่ถึง นอกฟ้าดินพานต์ เทวัญบันดาลให้ เทียวมา เหมือน
หนึ่งแกล้งแนะนำจำเภาะ จึงได้เมียงามเหมาะ เหนเกินหน้า
ไม่ควร เคียง ลูกสาวท้าว พระยา แต่ว่าศนาของเงาะเคราะห์ดี
พระ ไพรคต ปราณ ประทานทัช กระท่อม ทั้งเครื่องใช้ ได้ พร้อม

เพราะบุญพี่ หน้าชมสมบัติเรา มั่งมี มารศรีอย่าเศร้า
 เสียใจ จะถนอม กล่อมเกลี้ยง เลี้ยงเจ้า มิให้ขาด กับเขา
 เหล่าเขยใหญ่ ขอเชิญโฉมงามทราชม้วย มานั่งในห้องหับ
 กับพี่ชาย

เมื่อ นั้น หวล นางรจนาโฉมฉาย ไ้ฟังเจ้าเงาะพูดเพราะ
 ราย แยก คาย คม สัน ชัน คะหนอง หน้าสำรวจสรรพสิทธิ์
 ไม่กลั้นไ้ ทรทัย สะเทิน เมิน ยิ้ม ย่อง แก้วช่วย ช่วย มีตมา
 เจียนทอง กรืดเลียบเย็บ ซองใส่พลู เจ้าเงาะ รื้อเรียกข้า
 ทำกระบวน เมือง ชมม้วย ม่อย ม้วน หน้า อยู่ อิตเชื่อน เชื่อน
 แขนไม่แตก ดู เป็น ครุฑ มีใคร จะพาที คิด ถึง รูปทอง ยัง ต้อง
 ใจ เสียแรงไ้ติดตาม มา ถึง ที่ ครั้น จะ มี พุด ด้วย ก็ไม่ตี
 เทวี จึง คอยวาท

หน้า เขื่อน หน้า ช้าง ช่าง ขวต มั่ง ขวต มีไม่ขาดหน้า เย้าเรือน
 เหมื่อน กับ กับ วิ่งวาท แค้นคิด สมบัติบ้านหน้า ขวตเงาะ เมื่อ
 กลางวัน นั้น ทำ เปิ่น ไ้ เกือบ ไ้ ขอ อะไร พุด ออก เหวาะ
 ชะ หลาก เลี้ยว เยียว เจ้าเงาะ กลับมา เยาะ เย้ย หยั่น ชัน จึง
 นี้ หรีอชาว นอก ฟ้า หิมพานต์ ชมชาน มา เทียว เกียว ผู้หญิง
 อแม่ เขย ช่าง ฉะฉอน นวอน หวัง เพราะ พรั่ง หวาน น้า คัง หน้า คาล
 น้อย หรือ นั้น หน้า รัก อยู่ อักโข หูรนา คาโต เท้า ไ้ ท่าม รูป

ว่าง ช่าง กระจว เหมือนบัณเฑาะว์ ล้ำชันชัน จ้านลัก เท้าพ้อม
 บิทรุญค์ทรงคักก็รักใคร่ โปรคให้ สิงสู่อยู่ กระจวท่อม จอบ
 เสียมสารพัดจักให้พร้อม พอสมที่ ทำปลอมแปลง มา

แสนเฮยแสนแขนง น้อยหรือ แกล้ง ตักพ้อต่อหน้า ตีเล็ก
 ที่น้อย คอยนิทา ซ่อนว่าพิไรไค้แคะ พักไม่หลีกเลียง
 เลียงลักสิ่ง มันก็จริงกระจวนี้ หันแผละ เจ้าเขี้ยเขาะว่าเงาะ
 ไม่งามแะ แะ ๆ ว่าเล่นหรือว่าจริง อย่าประมาทรูปพี่เห็น
 ชีเธร่ ไม่ว่าเล่นเป็นเสน่ห์ชอบใจหญิง ชาววัง ชาววัง
 ไม่ซังชิง อู่อำห้ทิ้งมาล้วย มาให้เงาะ ไซ่ว่าจะแสวง
 แกล้งอวดตัว นามไปพี่กลัวจะชมเปาะ ว่าพลางเขี้ยววน
 ขวนหวัวเงาะ แกล้งปะเหลาะ ปะเหละและเลียม นี้นะน้อง
 ผินหน้ามาข้างพี่ ไม่พอที่จะระคายอายเหียม กูคู่ขึ้นยัง
 ห้างเขียมเฟ้อม ใจคอเหียมเกรียมหนักหนาหนัก มาเถิดเจ้า
 เข้าไปเสียมในมั่ง กลางนากลางทุ่งยุ่งมันหนัก อย่าทำ
 บิดตะกุกตะกัก เบื้องบัน แสงนงค่อนควักไปทีเดียว

หน้าเฮย หน้าสรวล เจ้าสำนวนทลายคดฉลาดเฉลียว ลำเล็ก
 คนขยันขันจริงเจียว แก่เกี้ยวเลี้ยว ลักสะกักสะแกง แต่
 มาล้วยให้ทานก็นิทา ซ่อนว่าแคะไค้ไปทุกแห่ง เห็นเงาะ
 ชอบใจบอกไม้แคง จึงแกล้งทิ้งให้ไปกระจวนี้ กลับว่าเขา

รัก ตัว หน้า หัวเราะ รูป ร้าง เจ้า สีเหมือน น้อย หรือ นั้น หนวก
 เครา ครุ่ม คร่ำมงาม ครัน หน้า คา กระละ บั้น ชัน สุดใจ เออ
 อะไร ไม่ อาย ขา หน้า เขา รูป เสาระสม มา ทำ บ้า ไข่ แกล้ง
 ช่อน รูป สุวรรณ ไฉ้ ชันใน ข้า เข้าใจ อยู่ กอด ขยำ หลอก ลวง
 พระ บิคา ชับ โล่ เพราะ ใคร เล่า ได้ ความ ทุกข์ เท่า ภู เขา หลวง
 ธิ ประยศ ออก สู เขา ทั้ง ปวง เพราะ ไม่ ห่วง ไม่ หัก รัก รูป ของ
 าน ทก ยาก อย่าง นี้ แล้ว มี ส่า ยัง ะ มา เรียก ได้ ไป ใน ห้อง ข้า
 กลัว รูป เสาระป่า คา พอง ะ ให้ นื่อง หึง โกลั านใจ ริง

โฉม เขย โฉม เฉลา เออ อะไร รู้ เท่า ไป ทุก สิ่ง แสน เฉลียว
 หลาก ล่อง ท่วง กิ่ง มั่น ก็ ริง กระนั้น นั้น แดละ ชี ชื่น ะ มา
 กวัก ค้อน ช้อน ว่า เสาระ ของ ข้า เคย ใส่ ทำ ไหม สี่ ผู้ หลึง มัก
 ก้อง จิกร ประสิทธิ อย่า เผ้า ทิ กระบอบ ไป หม่อม เอย ถึง
 หนวก เครา รุง ริง ช่าง เป็นไร เอา แทะบ ถอน เสีย ได้ กอด นื่อง เออ
 หัว พริก หยิก ยุ่ง อย่า เบาะ แยะ ถ้า หัว เสย สอย หย่ง แล้ว คง งาม
 ทำ ไหม กับ รูป ชั่ว ตัว คำ ะ อาย หน้า ชัก สี ส้ม มะ ชาม ละลาย
 คิน สอ พอง สัก สอง ชาม กา ไห้ งาม กลอก เท้า ขาว ทั้ง ตัว ถึง
 คา พอง ก้อง พลุขี ผี ผลุ อย่า กุ หมื่น ถิน รุ มิ ไซ้ ชั่ว ริง ปราณี
 เสาระ ป่า เดิก อย่า กลัว ะ แทะง ตัว ไห้ งาม ตามใจ นื่อง

ว่า พลาด ทาง ถอก เสาระ เสีย เอา ช่อน เมียบ วาง ไว้ ใน ห้อง

รูปทรงโสภากังทาทอง ค่อย ย่อง มา นั่ง ลง หลัง นาง เห็น
ห่มผ้า สะไบพลั่ว ทำขึ้น นัว จะ จี ที่ สี ข้าง กระทั่ง ใจ
กระแอม แอ้ม ยิ้ม พลาง สะกิด นาง ให้ รู้ กู นี้ แน่

เมื่อ นั้น วิชา ไม่ ทะยา ทะแย แส คึก ว่า เงาะ ลูบ หลัง ทำ
วัง แทะ ไม่ เหลียว แล ร้อง อึง คึง ไป โม โห หัน หน้า มา หัก ทิ้ง
เห็น รูป ทอง ก็ ค้าง หลง หลอ น้อย หรือ ถอก เงาะ เหมาะ สุก ใจ
เนื้อ นึง ข้าง กระไร รวากับ ทอง หน้า คา จ้ม ส้ม พร้ม เพราะ
นาง เขียว กระหม่อม ยิ้ม ย่อง คึก ไว้ ก็ สม อารมณ์ ปอง บริสุทธ
ผูก ผ่อง ผิว พรรณ งามจริง ยิ่ง มนุษย์ ใน ไก่ หล้า กู กัง เทว
บน สวรรค์ เผ้า ชะ ม้าย ชะ ม้อบ เมียง มั่น สะเทิน จิตร บิก ผัน
ไม่ พุคา

เมื่อ นั้น พระ สังข์ เกษม สันต์ หารษา เห็น นาง ชาย เอียง
เมียง ภาทรา จึง แกล้ง ว่า สับ พะ ยอก หยอก เอ็น

เจ้าเฮยเจ้าพี่ ไม่พอที่จะ ระวัง ค้าง เชน ทำ ผิน หน้า
ผิน หลัง นัง เมิน อย่า สะทก สะเทิน เชิญ กู เงาะ นึง อยู่ โย สี่ ไม่
ติ เล่า พี่ แน่ เจ้า จะ เหมาะ หรือ มิ เหมาะ ไม่ แกล้ง ขวค ทรวค
ทรง พง พิเคราะห์ อย่า หวั่น วะเงาะ เข้าย ไป เลยคะ เมื่อ ก็ ช้อน ว่า
ทา พี่ พอง เกี้ยว พี่ น้อง พง ติ เด็ด สิ หนะ หน้า คา หาย เคอะ
ไม่ เทอะ ทะ มั่น ต่อ จะ กระนั้น เป็น มั่น คง หนวก เควา พี่ ถอน

เสีย ล่อน เลียน ไม่ว่า เล่น เห็น เจียน จะ ลุ่ม หลง ยัง พ่วง พิ
 เท้า พ้อม หรือ บ่อม ลง รูป ทรง คง ขยับ แล้ว ถัด ยา ถึง เรา จะ
 เข้า หอ ก็ พอ ไ้ เห็น จะ ไม่ อัย อาย ขาย หน้า ตาม มี ตาม
 เกิด เกิด น้อย ยา ตาม ประสา ยาก เข็น เชิญ ใจ เชิญ เจ้า เข้า ไป
 ใน ห้อง หัษ นอน หลับ เสีย มั่ง เจ็บ หลั่ง ไหล แล้ว กุม กร ถัด ยา
 ข้า อยู่ ไย มา ไป ดี ๆ อย่า ค้อ ค้าง

บัค เขย บัค สี่ อะไร นี่ นำ พิ โวธ โกรธ ซึ่ง นาง ค้อน ควัก
 ผลัก ไส หัก ทั้ง ร้อง ให้ ซึ่ง ทอก เจ้า เจ้า ยื้อ ยุค ช่าง ทำ ได้ ไม่
 เกรง ช่ม เสง คน นุค กระ ซาก ลาก จน ไหล จะ หลุด เห็น แล้ว
 ว่า ประเสริฐ เลิศ มหุณย์ รว กับ เทพ บุตร สุก ขัน ญา งาม แล้ว
 คะ ชะ เจ้า อย่า เจ้า ขวต เพริศ พริ้ง ยิ่ง ยวด เป็น สนั่น หมา ใคร ใช้
 ให้ แก่ ลัง แผลง ปลอม มา เขาก็ คิด ว่า ให้ สำ ใจ แม่น มิ ทำ
 ยอก ย้อน ช้อน รูป ทรง ไท่ นเลย บิตรงค์ จะ ชับ ไ้ นี้ เป็น
 เหตุ เพราะ เาะ หรือ เพราะ ใคร จึง ได้ อธิ ประมา ณ รา คาญ เคือง
 ยัง จะ ลก เลี้ยว เกี้ยว พาน พุก จา น้า รา คาญ หู เคือง ว่า
 พลง ทาง ทำ ขำ เลือง ค้อน ควัก ยัก เขื่อน แยก คาย

คง เขย คง สมร แสน แ่ง แสน งอน ใจ หาย ไม่ ควร จะ
 เคือง ชุ่น วุ่น วาย คี โพบ คี พาย พา โล เาะ พิ เสี่ยง แล้ง แผลง
 มา ทำ ขำ ไ้ ถ้า แม่น ใคร เป็น คู่ ก็ คู่ เหมาะ ไม่ เคย

ตอนเลือกคู่

๓๑

อุปลัมภจำเพาะ ก็เย็บเยาะยืมหัวว่าชั่วช้า ซึ่งสวมรูปเงาะ
 ปามาให้ใช้ หวังจะให้ห้องคิถ ปลูกนา เจ้าก็ปลงถูกแล้ว
 นะ แก้วตา จึงรู้ว่าเงาะงามเป็นรูปทอง อย่าบิถ เขื่อนเขื่อน
 เฉยไปเลยเจ้า รุ่งหาง ย่างเข้าไปในห้อง หันแอบแนบเพื่อ
 นวลลของ เลี่ยมทองโลมเล่า เคล้าคั่ง อะไร เผ่าซึกซึก
 สบักมือ รำคาญวาน อย่าถือไป หม่อมหนึ่ง ว่าพลางทาง
 กระหวัก รักรึง จะร้อง อึง ก็ร้อง เกิกห้องรัก

หม่อมเฮย หม่อมใจ นี้อะไร รุก รานูหาญหัก ช่มเหลงคะเนง
 ร้าย น้าชาย นึก หาง ค้อนควัก ซัก หน้า แล้วว่าไป ห้อง ยัง
 เคลือบ แคลงไม่แจ้งความ อย่าว่าวามสามสวนหา ควรไม่
 นามวงศ์ พงษ์ ประยูร อย่างไร ประหลาดเหลือเชื้อไพร่หรือผู้ที่
 ไม่บอกไม่เล่าเผ่าแอบอิง แม้นรักจริง นึง อยู่อย่ารู้ จ้ะ
 หยิกขาให้เขี้ยว ประเที้ยวนี้ อะไรนี้ ไม่เสงี่ยมเลี่ยมและ ยิ่ง
 ว่าให้หนึ่ง เหมือนยิ่งยู่ กูทู่หน้าที เล่นทีแหละ จง แดงแจ้ง
 ความให้งามแงะ อย่าเหลาะ แหละ ลวง หลอก เร่ง บอกมา

ยอกเฮย ยอกมึง จะแจ้งความ ตามจริงไม่มูสา ทัว พี่
 นี้ หม่อมกษัตรา นามกร ชื่อว่า พระสังข์ทอง แดงเล่าแต่
 ทั้น จน ปลาย บรรยา ตามเรื่อง ที่ เคือง ช้อง เป็นความใน

ใจพี่เช่นนี้หนึ่ง นวลทอง อย่าแหมง แคลงใจ ว่าพลางทาง
 ตกเข้าซีก จะ ชายเอียง เบี่ยงบิกไปข้างไหน ยื้อ ยุค จุก จัก
 ชาย สะไบ คว่าไขว่ สืบ พะบอก หยอก เข้า ช่าง หยิก ช้วนไป
 ไทเหมือนไม้เรียว ช่มเหง นึก หัก เล็บ เสียบ คอก เจ้า ที่จริง ยี่
 ว่ายิ่ง หยิก เอา เขา ๆ อยุ่ หน้าไม้ปราณี พระ อัม องค์ อรทัย
 ชื่นใส่ ตัก ชะไรเล่า เจ้า ผลัก มือ พี่ ความรัก รัญจวน ขวนยี่
 เปรม ปรีดิ์ ประทีป ทัพท์ กำหนัด นาง อิศรวรย์ บันดาล ใน กลาง หาว
 เทือน ทาว ส่อง แสง แจ่ม กระจ่าง เป็น ทราบ ขาบ ลของ หน้า ค้าง
 ค่อย สระ สร้าง เคঁรา หมอง ทั้ง ทองรา

เมื่อ นั้น รจนา เยาวชิต เสน่หา นิ่ง แหมบ แอบ องค์ ภาศกา
 จำรรจา พาที ชีชีก ที่ ทุกข์ ร้อน ฝน ฝน ค่อย บันเทา นางเยาว์
 ยิ้ม เฮฮา หว้หวะ หริก พระ อัม ชื่น ใส่ ตัก นาง ผลัก พลิก ทำ
 กระบวน ช้วน หยิก ด้วย มารยา แด สบ สลบ เนตร ภูไทย สะเทิน
 ใจ ชาย เอียง เบี่ยง หน้า แยม สรวล ขวน ยี่ ปรีดา ถัลยา นิยม
 สมคิก แสน สมัก รักใคร่ ไหล หลง ด้วย รูป ทรง เบ็น ทอง
 ค้อง จิตร ถ้อย ที่ บรรณ ชม ชิก แหมบ สนิท นิทรา ใน ราตรี

เมื่อ นั้น พระสังข์ ปรีดิ์ เปรม เกษม คีรี เชยชม สมสวาค์
 ด้วย เทวี ใน ที่ กระทะอม ทัพป์ แสง ครัน ขลุ่ สัมย์ ไก่ ชื่น
 สุริยัน เรือง รอง ส่อง แสง เอา รูป เจาะ สวม องค์ ทรง แปลง

หวังมิได้ใคร แรงความใน แล้วว่า แก่รณานงลักษณ์ น้อง
รักผู้ยอกพิสมัย เราผัวเมียสองคน จงใจ มาจะไปหา
หุงโภชนา

เมื่อ นั้น รณานงลักษณ์ รำพันว่า น้องนี้แต่กำเนิดเกิด
มา จะหุงเข้าหุงปลา ก็ไม่เคย แต่ก่อน ร้อนอะไรอยู่
ในวัง วิเศษท่ามาทั้ง ให้เสวย ไม่เข้าเนื้อเข้าใจอย่าง
ไร เลย ออกเยี่ยมกิจกรรมก็จำ เห็น ว่าพลงนางทรงโสภิ
ครั้งพี่ยากแค้นแสนเข็ญ ทั้งหนึ่งเลือกทาจะกระเด็น จำเห็น
จำใจออกไปพลัน

เมื่อ นั้น เจ้าเงาะแสนกลคนขยัน ครั้นพลัดพลัดเวลา
สายัณห์ สองราพาถิ่นเข้าในทัย

จึงถอกเงาะออกเสียบให้เมียเห็น รูปเป็นทองอร่าม
งามสรรพ เอารูปเงาะซ่อนไว้ใต้ลิบ แล้วกลับมานั่ง
สั่งสอนหา อิง แอบแนบซิก สกิดสะเกา สับ พะบอกหยอกเย้า
ขนิษฐา เชยแก้มแนมปรางปริกา สรวลสันต์หรรษาพาที

เมื่อ นั้น รณานางน้อย นวลศรี พลงนอสนวอนว่า
กับสามี พงปรานีน้องเกิดอย่าทรงเงาะ ผู้คนทั้งปวงไม่
ล่วงรู้ ให้เขาถูกดูเล่นช่างเห็นเหมาะ นื่องว่าก็ไม่เชื่อ
นี่เห็นเกรงาร์ กลับจะมาหัวเราะนำซักใจ นางหนึ่งนึก

ตรึก แล้ว ตรึก เล่า   จะ ลัก รูปเงาะ เฒ่าเสี้ยให้ได้   จึง อยู่ปักฟูก
หมอนที่ นอนใน   ขวนให้ทรง อรรมั้บรรวม   แล้ว หั่ง นวท
๕ ๕
พนคณ บาทา   คลี ผ้า ของ ตัวให้ฉั้วห่ม   ปฏิบัติ พักวิไบก ลม
นางเยาว์ นิยม สัม พอง

เมื่อ นั้น   พระสังข์ เชย ชม สัม ส่อง   อิง แอบ แพบ เมื่อ นวล
ล่อง   กร ทรระกอง นื่อง แก้ว แล้ว กลับไป

เมื่อ นั้น   รจนา นารี ศรีใส   คึก จะ ลัก รูปเงาะ ภูวไพบ
นาง มิได้ สนิท นิทรา   เห็น พระหลับไหลไม่ไหว องค์   โฉมยง
ยินดี เป็น หัก หมา   ค่อย ขยาย ยก หัก ถัด ภาศดา   ขยับ ตัว
ออก มา เอา หมอน รอง   ฟาก ถิ่น เกรียบ ๆ เหยียบ ย่าง   มีท
ไม่เห็น ทาง ถลาล่อง   ๕ ลุก ชน ตก เลี้ยว เที้ยว มอง   หาด เงาะ
ใน ห้อง กระท่อม ทับ

ครั้น เห็น หัวหัว มา ครว้เฟ   ลอย พร้า ไต่ ใหญ่ เข้า เสี่ยง สับ
ฟัน ซ้ำ ร้าไป มิได้ หับ   รูปเงาะ ไม่ยับ ยิ่ง ซัก ใจ   เหม็ด เหมื่อย
เมื่อย แขน สิ้น แรง เร็ว   ทุก ข้าง ห้าง เหมียว น้า มัน ไล่   นาง
โกรธา ห่า ฟัน มา ก่อไฟ   เอา รูป เงาะ เข้า ใส่ ใน อักคิ

แล้ว ลอย เอา พร้า มา สับ ซ้ำ   นาง ทำ ร้อย อย่าง ร้อย สี่
อ้าย เงาะ สับ ประคน ทน สิ้น ที่   เฒ่า จี เท้า ไร ไม่ ไหม มัน

เมื่อ นั้น   พระสังข์ หลับ ไหล ฝน   ละเมอ กอด หมอน

ตอนเลือกคู่

๓๕

ข้าง พลาญ ลำคัญ คิด ว่า เมีย ขวัญ อยู่ แบน นอน ลืม ตาคว่ำ
ไขว่ไป เห็น ครู จึง รู้ ตระหนัก แน่ อู่ หม่อม แล คุ โฉมยง
องค์ บังอร ไม่ เห็น นอน ไห มั่ง สกุง ใจ ลุก ขึ้น มอง หา
ละ ล้า ละ ลัง ไม่ เห็น ทั้ง เสาระ ทรง ยิ่ง สง สัย เห็น แสง เพลิง
สว่าง ข้าง ครวไฟ ตก ใจ ออก มา เทียว หา เมีย เห็น นาง เขียว
เผา เระ เอา ไฟ สุ่ม จึง คัก หน้า ใน คุ่ม มา คับ เสีย แล้ว ว่า
หน้า ชัง ช่าง ทำ เย็น ชิม เระ ทะ เระ เมีย มี ไป คุ ทุ กิ่ง ก้อ
เข้า ย้อ ครวฯ ยิ่ง ว่า แล้ว ยัง หา พัง ไม่ จะ เอา เระ ของ เขา
ไป เผา ไฟ ทำ ได้ ไม่ เกรง ช่ม เสง กัน หรือ เจ้า ชอบ ใจ
จะ ใส่ เล่น จะ ไ้ เป็น นาง เระ เหมาะ ชัย นอก รัต น้อย หรือ
มือ คัม ๆ จะ ใคร วัน เข้า สัก ผาง นาง คน ติ

ทรง เอย ทรง ฤทธิ ชอบ ผิด จะ รับ ใส่ เกษี แม่ ไม่
เมืก ตา จง ฆ่า ติ น้อง นี้ จะ สู้ ม้วย มุก พระ สวม เระ ร้าย ขาย หน้า
เมีย จะ ชิม เอา เผา เสีย ให้ สิ้น สุก ถึง พระ เร็ว แรง จะ แ่ง ยุค
ผิด ชอบ แชน หลก ไม่ วาง มือ

หน้า เอย หน้า หวี เระ เก้อ แล้ว ที่ เระ ของ เจ้า หรือ กลับ
เถียง เถียง แชน เข้า แ่ง ย้อ เออ อะ ไร ใจ ติ อจริง ๆ เจียว
ถึง เจ้า มี ให้ ฆ่า ไม่ พัง หน้า ชัง น้อย หรือ นาง มือ เหนียว ชัก ชัก
ชัก เขม่น เป็น เกด ยว แ่ง ยุค คุ เหนียว กัน ไป มา ชิม รูป เระ

ได้สวมใส่ องค์ ทำ กับ ลง หลอน หลอก หลอก หน้า ทบมือ
เขี่ย คยัน ถังยา แล้ว คืบ เข้า เคาหา ห้อง นอน

เมื่อ นั้น นวล นาง รรนา ดวง สนม จึง ตาม มา งอน จ้อ
ขอโทษ กระณ วิง วอน สนม พรี พรี นื่อง ได้ ผิด พละ แต่ ครั้ง หนึ่ง
จะ พิโรธ โกรธ ซึ่ง ไป ถึง ไหน ผู้ เมีย สอง คน เนไว้ ชีวิต
ก็ ได้ เห็น หน้า กัน ถ้า ที่ หลง ยัง ชื่น ทำ เช่น นี้ จง ทำ โปย โปย ที่
ให้อาสน์ ว่า พลง นาง เข้า ไป นวล พ้น หลัง ไหล ไน คน
จะ ช่วย เภา ยื่น มือ มา จู๋ ที่ สี่ ข้าง จะ แยก ร้าง กัน จริง
เจียว หรือ เจ้า เอน องค์ พึง ทั้ ลง กับ เผลา ถอน นวล
ถอน เคาหา ให้ เจ้า เภา แล้ว คยิบ หมาก มา บั๊น วอน ขอ ซาน
เคี้ยว ประ ทาน สัก คำ ทำ ประ เเลาะ ยี่ ยวน ชวน ผู้ ให้ หวีว เภา
แกลัง ขอ เชาะ สรวล สันต์ จำ รรนา

เมื่อ นั้น เจ้า เภา อ้อม พลง ทาง ว่า ที่ นี้ พี่ จะ ออก รรนา
แม้ ถ้า ที่ หลง ไม่ พัง กัน นี้ หาก ว่า พี่ รัก เจ้า อีก ไช จึง สู้ กับ
โม โห ไม่ หุน หัน ว่า พลง เชย ชิต ดิต พ้น ถ้อย ที่ ดี กัน ทั้ง โจง
พระ สังข์ ตั้ง แต่ วัน นั้น มา ไม่ ไว้ ใจ รรนา นวล หงส์ เหา
รูป เภา คัก คัก สัก ฤทธิ รงค์ สวม องค์ ทรง ใส่ ไว้ อัครา เข้า คำ
ว่า สอน สั่ง เสีย ให้ เมีย บั๊น ฝ่าย ทอผ้า เจ้า เภา หัก ดี ทั้ รั้ง ชับ
เสภา รรนา บั๊น ฝ่าย สบาย ใจ

ตอนหาปลา

๓๗

เมื่อ นั้น ท่าน ท้าว สามล เป็นใหญ่ ตั้ง แต่ เจริญ พากิจา ไป
ให้ แค้น ชัด หัก ทุก เวลา รรณา เจ้ากรรม มั่น ทำ ชั่ว มี ผู้
เงา ร้าย ให้ ขา ย หน้า จัว จะ คิด อ่าน ท่วง มารยา พาล ฆ่า
เสีย ให้ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้

คิด พลัง ทาง สัก เสนา ใน จง รีบ ไป บอก บรรดา ลูก เขย
กู จะ ให้ แ่่ง ตั้ง สัก เวย ตาม เคย ขวง สรวง เทวัญ พรุ่ง นี้
หา ปลา มา คน ละ ร้อย ใคร ไ้ น้อย กู จะ ฆ่า ให้ อา สัก ที่
อ้าย เงา ชี ครอบ ก ขอก มัน มี ไ้ ปลา มา ทิน จะ บรรลือ

บัด นี้ เสนา รับ ตั้ง บังคม ไ้ วัง วาง ออก จาก วัง ใน
มา ยัง บ้าน เขย ใหญ่ ตั้ง หก องค์

ครั้น ถึง จัง แดง แจ่ม คัก บัด นี้ มี รับ ตั้ง ตั้ง ประสงค์
เร่ง หา ปลา มา ให้ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้ เขา ไป ส่ง ให้ ทิน ตาม บัญชา

เมื่อ นั้น หก เขย เกษม สันต์ ครอบ ขัน พลัง ทาง คอบ
เสนา ผู้ ปลา หน้า นี้ มี ถม ไป อย่า ว่า แต่ เท่านั้น ท่าน จะ เขา
ถึง จะ ลง สำเนา ก็ รับ ไ้ อาศาศ พ้อ ตา แล้ว เต็มใจ จะ หา ไ้
สุก ฤกษ์ ไม่ บิด ปลั้ว สง สาร แต่ เงา ป่า ประคา เสีย จะ พา
เมื่ สุ่ม ช้อน น อ่อน ทิว เต็ม ที่ จะ ไ้ มา แต่ ปลา ชิว ท้าว จะ
กริ้ว โกรธ ให้ ฆ่า พัน ว่า พลัง ทาง ตั้ง พวก บ่าว ไ้ พรุ่ง นี้
กู จะ ไป แ่ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้ ไ้ เรือ แ่ แ่ ขวน ทุก สิ่ง อัน เร่ง รัค จัก กั้น

ให้พร้อมไว้

บัดนี้ เสนา ลา หก เขยใหญ่ ชวน กัน รีบ ออก นอก
เวียงไชย ตรงไปยัง บ้านปลายนา
ครั้นถึง จึง ยืน อยู่ นอก รั้ว ระวัง ตัว กลัว สุนัข หนี กนา
ร้อง เรียก เข้าไป มิ ได้ เข้า หม่อม แม่ ราชอา อยู่ แห้ง ไก
เมื่อ เห็น ราชอา สาดะวณ ลง คันไม้ จับ กระเทม ไล่ หน้า มัน
กันไว้ ถึง บาก เบ้น เชิญ ใจ มิ ให้ รก ทา แป้ง แต่ง ตัว ไม่ มัว
หมอง ผัด หน้า นึ่ง มอ สอง กระจก หุ่น ผ้า จักกลีบ ขี้บ ซาย พก
แล้ว ยก ของ มา ให้ ผัว กิน ขี้บ พลุ ไล่ ของ รอง ลำคับ เอา มีด
พับ ผ่า หมา ก หน ปาก ขึ้น เจ้า เงาะ ถอน หนวด สวก สุนัข เล่น
ลั่น ตะลั่น ยัก ลำๆ ราชอา นิ่ง พง นิ่ง หวี เราะ น้อย หรือ เพราะ
แจ้ว เจื้อย เฉื่อย ฉ่ำ ไม่ ทัน ถึง ใบ สุ่มด หยุด กิน น้ำ สวก ซ้ำ
อีก สัก นิด ยัง คิด ใจ

พอ ได้ ยืน แว่ว เสียง เสนา มา ร้อง เรียก อยู่ ที่ ริม ไร่ นาง
จึง ลุก เยืน ออก ไป ยืน เยี่ยม หัว ยัน ไต มอง ดู
บัดนี้ เสนา หยุด ยืน นิ่ง คอย อยู่ เรียก พลาท ทาง มอ
ที่ ช่อง ประตู เห็น โฉม ตัว เยืน ออก มา นอก ซาณ จึง เข้า ไป
บังคม กับ หน้า น้ำ ตา ไหล ลง ด้วย สงสาร แล้ว ทูล แดง
เล่า เบาว มา ลย ตาม บัญชา การ พระ ทรง ยศ บัดนี้ มี รัช สั่ง

ใช้มา ให้เจ้าเงาะเสาะหาปลาสด ทั้งหก เขยใหญ่ก็ไม่ลด
กำหนดให้ทันวันพรุ่งนี้ ใครได้ไม่ครบ ร้อยน้อยไป พระ
จะให้ฟาด ฟันบั่น เกษี ทูล แดง แจกความ ตามคติ แล้ว
อัญชลี ลา กลับไปฉับไว

เมื่อ นั้น รานา ออก สั้น หวัน ไหว เข้าในกระท่อม ทับ
ทันใด กอดทั้นฉวไว้แล้วโสกา

ออกเอย โอ้ว่าครานี้ น้าที่ จะ ม้วยสังขาร สมเก็บจิตเรศ
ไม่เวทนา จะคิดอ่านพาลฆ่าชีวิตร้าย ให้หา ปลา เช่น ร้อย
น้อย หรือนั้น ประกวดกัน กับเขา เหล่าเขยใหญ่ มั่งมีศรีสุข
ทุกชี้อะไร ประเทียวกั จะไถ่จ่ายกาย วิตก แต่ส่วนตัว
ฉวรัก ยาก หัก จัก ชกชนชวนชวน ฉว เมีย สองคน จน
จะ ตาย จะหา ปลาไป ถวายทีไหนทัน ถ้า พระ รูปทอง
น้องบรรลย์ เมีย จะตาม เข้าไปมิได้พรัน จะให้ เขา พิณฆ
ฟาดฟัน สู้ตาย ตาม กันไม่คิดกลัว ไม่ขอ อยู่ คู่ หน้า
คน ทั้ง หลาย มิให้ ชายอื่น ต้อง เป็น สอง ฉว ว่า พลาด ทาง ที่ม
ทอดตัว ที่ ออก ชก หัว เข้า ว่าไร

เมื่อ นั้น เจ้าเงาะ ยิ่ง คิด พิศมัย ปลอบ นาง พลาด เช็ด
ชลหทัย โลมเล้า เอาใจให้เคลือบคลาย

น้อง แขน้องรัก งามภักตร์ผ่องเหมือนเดือนหงาย ขย่ำ
 ครอบงำน้ำเนตรฟูมฟาย แสนเสียดายพลน้อง จะหมองมัว
 ทั้งในไต้ฟ้าไม่หาได้ พี่ชบใจเจ้าหนักช่างรักฉัว ทำไม
 กับมัจฉาเจ้าอย่ากลัว สักแสนตัวก็จะไต่ไม่ยากนัก ไป
 นอนเสียดให้สยาย หายเจ็บหลัง จะมา นิ่งโสภาด้วยปลาผัก
 แยมสรวลชวน ชิค รุมพิศภักตร์ น้องรักเจ้า ขย่ำปรารมภ์โดย
 ถึง ยาก คนคนเดียว ก็หาได้ พี่หาพริ้มมันไม่อ้าย หกเซย
 ว่าพลางทาง ภริมย์ชมเชย หลับ นอนตามเคยสบายใจ

ครั้นอุทัยไฉแสงขึ้นสว่าง ๆ พระโสม นางพลางลุกหลัง
 ไหล่ สั่งเสียดรนาด้วยอาลัย พี่จะไป สัก ประเทียวเทียว
 หาปลา ว่าพลางทาง จีบไม้เท้าทรง ไล่เกือกแก้วแล้วลง
 จากเคหา แผลงอุทธีเหาะเหิร เค้นฟ้า ตรงมายังฝั่งชลธาร
 ครั้นถึง จึงลงหยุกนั่ง ที่ร่มไทรใบยังพระสุริย์ฉาน ถอก
 เงาะ ซ่อน เสียดมีทันนาน แล้วโอมอ่ามหาจินคา มนต์

เทศเวทพิเศษของมารดา ผุงปลามาสั้นทุกแห่ง หม
 เป้นหมู่ ๆ มากมายในสายชล บ้างว่ายวนพ่นน้ำคำไป
 เมื่อนั้น ฝ่ายเจ้าเหล่าหกเซยใหญ่ ครั้นรุ่งเรียกหา
 ข้าไทย บ่าวไพร่หิ้ว ร้อยไม่ห้อยเลย แต่งองค์ทรงเสื่อ
 ลงเรือญวน แห่ชวนของใครเขาไปเหวญ ภรรยาหาชม

นมเหย ตาม เคย ชนส่ง ลง มา พลัน

ครั้นจักแวงพร้อมมูลไม่ขาดเหลือ ให้ ออกเรือจากที่
ขมิ ขมิ้น เรือ ขวน เรือ แห แจกัน เร่ง กัน ตามนาย พาย มา
พ้นท่าบ้าน ช่อง ล่องเลย ถึงท้องคุ้งที่เคยมีมัจฉา

หกองค์ทรงแห ทอด ปลา ลอย มา สอง ฟาก ลาก เบ็ดราว
ข้างเขา ลอย ตก ตัก สวิง วิม ลึง ลาก ขวน ชื้อ ฉาว คิค แต่
จรเข้ เกรี้ยว กราว นาย บ่าว ต่าง โกรธ โทษ กัน แล้ว เลียบ
ริมฝั่ง มา ทั้ง พวก ถือ ฉมวก คอย แวง จำ ละ ห้วน ข้าง ลง
เผือก ปัด คลอง ไร่ สอง ซัน แล้ว ขวน กัน ที่ น้ำ รำ มา

ปลา ผัก สัก ตัว ก็ ไม่ ได้ คิค อัศจรรย์ ใจ เป็น นักหนา
รีบ พาย มา ถึง บึง ปลาย นา พย มัจฉา นัย แสน แ่นไป เห็น
พระสังข์ นิ่ง อยู่ ที่ ฝั่ง ชล ต่าง คน พิศวง สงสัย จะ เป็น เทพา
รักษ หรือ อะไร เถียง กัน วุ่น ไป ทั้ง ไพร่ นาย จึง วาด แวะ นาวา
เข้ามา พลัน ทั้ง หก ออก สัน ขวัญ หาย ต่าง ก้ม กราบ หมอบ
ยอ บกาย บ่าว นาย นึก คະเน ว่า เทวา

เมื่อ นั้น พระสังข์ นิ่ง ยิ้ม อยู่ ใน หน้า เห็น หก เขย เกอะ เซอะ
มา สม ทั้ง จินดา ก็ ยินดี จึง เส่ แสร้ง แกล้ง ทำ ไม่ รู้ จัก ถาม
ทัก ซัก ไซ้ ไป ไหน นี้ เอะ แล้ว ขอ เจ้า เหล่า นี้ หน่วย กำน
พาล ก็มี ฝีมือ เรือ แห แห ขวน ก็ เอา มา จะ ลอย ลัก ตัก

ปลาของ ข้า หรือ เราเป็นเทพเจ้าเล่า ลือ นัยถือทุกแห่ง
 แพร่ง พราย แต่หัก คอคน ตาย เสียหลาย พัน อย่า กู้กัน
 ทุหมิ่นมักง่าย มาหาเรา นี่ดี หรือร้าย บอกยุบล ต้น ปลา
 ให้แจ้งใจ

เมื่อ นั้น ทั้ง หก ออก สิ้น หวัน ไหว สำคัญ จิตร ธิค ว่า
 พระไพร กราบ ไหว้ ท่วมหัว กลัว ฤทธา ออกใจ ทัก ๆ
 นึก พรัน ปาก สิ้นเสียง สิ้น ชัย คาย ว่า ท่าน ท้าว สามล
 ผู้ พ่อตา ให้สา ปลา ประ กวด กับ อ้ายเงาะ ข้า ทอด แห
 แปร ซ้อน แต่ เข้า ครัว ออก อ่อน หู หิว หอบ เที้ยว รอย เกาะ
 ไม่ได้ ปลา สัก หน่อ ย ฆรอย เหวะ หัก ฉวย แพ้อ้ายเงาะ สัก ไร้อาย
 ท่าน ท้าว พ่อตา จะฆ่า เสีย สงสาร แต่เมีย จะ เป็น หม้าย เทวดา
 เลี้ยง ปลา ไว้ มาก มาย จะ ขอ ไป ถวาย พอ รอก ตัว

เมื่อ นั้น พระสังข์ ได้ ฟัง นัย ยัม หวั จึง ว่า หก เขย เจ้า
 นี เมามัว ไม่กลัว ขา ย กรร มทำ ประมว แต่ ได้ มา ขอ แล้ว
 ก็ จำได้ เรา ใช้ จะ ขอ บ้าง ถึง ประสงค์ จะ ได้ หรือ มิ ได้
 ทั้ง หก องค์ ท่าน จง ปรึกษา หา รื้อ กัน

เมื่อ นั้น หก เขย รับ คำ ขมิ ขม้น พระองค์ จะ ประสงค์
 สิ่งใด นั้น สาร พิน มี แล้ว ไม่ ขัด เลย สุก แท้ แท้ ตาม จะ
 เลือ กเอา เป็ด ไก่ เหล้า เข้า ของ เสวย ทั้ง กล้วย อ้อย ขนม

หม่นเนย จะแต่งตั้ง สักเวย เส้น วัค

เมื่อ นั้น พระสังข์กล่าว แกล้ง แจ้ง ประจักษ์ เรา เห็น
เทวา สุรา รักษ์ จะ เส้น วัค สิ่ง ของไม่ ค้องใจ จะ ขอ ปลาย
จุมก หม่อม ลูก เขย ตาม เคย คน ละ น้อย หามา มากไม่ แม้น
ให้เรา เรา จะให้ ปลาไป จะได้ หรือมิได้ให้ว่า มา

เมื่อ นั้น หก เขยได้ ฟัง นิ่ง ปฤกษา จิระ เจ้า เล่ห์ เทวคา
จะเอา ปลา แลก ปลาจุมก คน แม้น เชือก เสี้ย เมีย เห็น จุมก
ถ้วน จะ ทำ กระบวน ผิน หลัง นิ่ง บ่น ของ สำคัญ หัก หนา
เข้า คาจณ จะ ผ่อน ปรน แก่ ไขอย่างใด ที บ้าง ว่าอย่า พัก
ประตก ประเทค ทน เจ็บ เอา เด็ดอย่า รู้ จี หา ปลา ที่ไหน
ก็ไม่มี ข้าย เเงะ ทีหา ได้ สีสาย มัน หก เขย วีรธ ท้อ จิตร
สุกคิก สุกที จะ ผ่อน ผั้น นิ่ง นิ่ง ถิ่น หน้าคู่ ตากัน เชือก เสี้ย
เห็น อัน จะได้ ไป ต่าง ขอม พร้อมใจ ไม่กลัว เจ็บ คว้าได้
มีต เหยียบ ของ บ่าวไพร่ ยืน ให้ เทวัญ ทนใจ ทอดถอนใจ
ใหญ่ วีรธ

เมื่อ นั้น พระสังข์ สรวล สันต์ ถิ่น หวีว ร่อ ยัม พลาทาง
ตรัส ตัก พ้อ เอา อะไรใจ คอ เหมือน ปลาชีว แล้ว เอา มีค
กลีกลับ กับ คีลา ทั้ง หก ตก ประหม่า หน้า นัว มือ บีบ คีบ
จุมกไว้ สอง นิ้ว อย่า บิด พลั้ว ตุ๊กติก พลิก แผลง ทำ เอง

มีกกระ หยั บั จ้อง ที่ใจชั่วกลัว ร้องจนเสียงแห้ง เอาแล้ว
นะละ เชือก เลือก ไหล แดง จมูก แหว่ง ไหว่ รื่น สิ้น ทุก คน

เมื่อนั้น ทั้งหก ลุบ แผล พลาญ คราง ข่น เจ็บ แสบ แสบ ตาย
เต็ม ทน ต่าง คน ต่าง แลดู แผล กัน เชบ ใหญ่ ใจ แฉะ ทำ
แก้ง ว่า จมูก ถ้วน ตู หน้า เห็น คม สัน สกิด เพื่อน เตือน ทวง
เทวัญ แลก กัน เมื่อไร จะให้ ปลา

เมื่อนั้น พระสังข์ ไ้ สม ปรารถนา จึง ตั้ง สัตย์ ธิษฐาน
ด้วย วาจา มัจฉา ตัว ไ้ ถึง ที่ ตาย จง กระ โดก โดก ขึ้น มา
ริมฝั่ง ให้ สม หวัง ตั้ง จิตร ที่ คึก หมา ย พอ สิ้น คำ ประภาศ
ไม่ คลาคลาย ปลา ตาย บน คลัง กลิ้ง เกลื่อน ไป แล้ว แก้ง
แบ่ง มัจฉา ที่ ชั่ว ๆ ให้ คน ละ สอง ตัว หมา มาก ไม่ หก องค์ พ
ชวน กัน คลาไคล เอา ปลา ไป ให้ สม อารมณ์ คึก

เมื่อนั้น หก เชย ค่อย สบาย กลาย จิตร ต่าง คน อ้า ลา
สุราฤทธิ์ บ่าว ตะบิด เชือก น้อย ร้อย ปลา หัว ท้าย พาย วา
นาวา ออก บ้าง ขอก โยน ยาว ฉาว ฉ่า รีบ เร่ง โดย ท่วง ทวน เวลา
กลับ มา จะ ให้ ทน เตือน กัน พาย

เมื่อนั้น พระสังข์ สม จิตร ที่ คึก หมา ย จึง หยิ รูป เาะ
มา สวม กาย แล้ว ตัก หวาย ท่อ คึก บิด พลั่ว ร้อย ปลา มาก
มาย เหลือ ประมาณ เขา ไม่ ท้าว ทำ คาน ทวน หัว แผลง ฤทธิ์

รูปเงาะ เหาะ ปลิว ลอยลิวมาในเมฆา

ครั้นถึงริมไร้ใกล้เรือน ก็คล้อยเคลื่อนเลื่อนลง ทาก
เวหา เดินคว่นขึ้นบันไดมิได้ช้า เอาหางปลาเหวี่ยง วาง

กลาร นอกชาน ภรรยาพาไปให้ลูบทู แล้วเชิญผู้

รูปทอง ถิน ของ หวาน เจ้าเงาะ แดง เล่าเยาวมาลัย วันขึ้น

ขึ้น จ้านไปหา ปลา ฟีลอุทรูปเงาะ ออกซ่อนไว้ ทำเป็น

พระไพร่ พกษา ว่า มนต์พระ มหาจินดา เรียกมัจฉา มา

สิ้น ทุก ค่ายล อ้ายหกเซย เคอะ กระเจอะ กระเจิง เทียว เซอะ

เชิงคา ปลา ก็ จักสัน มา ประสบพบพี่ที่ฝั่งชล ทั้งหก

คน กราย กรานขอ ทานปลา พี่แปลก เปลี่ยนเชื้อค ปลา ยมูก

มัน แหว่ง วันทั้ง นั้น ขึ้นหนักหนา ว่าปลาง เสา สรวล ชวน รรนา

ไป ดูหน้ามัน เล่นก็ เป็นไร

เมื่อ นั้น รรนา กลับขึ้นมีใครได้ สรวล ปลาง ทาง ว่า

ข้า ขอใจ เมื่อ มัน จะ ได้ ดู หน้า ก็ ช่าง แก่ แก่น แทน ทำ

พอ สาส์ม ที่ เมื่อ มา ทำ การ มเย้ยหยัน วันนี้น้อง จะ ตาม

จรรวัล ไป ดู หน้า มัน ได้ เต็มตา ว่า แล้ว ทา แข้ง แแตง ทัว

ตาม ผัว ออก จาก เคหา ปีก ประทุ เชนขึ้นไคแล้ว ไคล คลา

เจ้า เงาะ หาย ปลา นำหน้าไป

ครั้นถึง พระโรง ภู

อัน สด สอง กษัตริย์ เป็นใหญ่

เจ้าเงาะ ยิ้มหัวไม่กลัวใคร ทั้งปลาหลงไว้ให้พ่อตา รรนา
 รุ่งทูลบิทรุรงค์ นี้ปลาส่ง ส่วนตัวตัวข้า อู่ว่าเสาะเพราะ
 เกรง พระอาชญา ไ้มา น้อยนักสักสอง ร้อย ตามประสา ยาก
 เย็น เชิญใจ ไม่มีบ่าวไพร่ จะใช้สรวบ ผัวเมียสองคน เหนทอง
 คอย ไม่เลิก ลอยเหมือนลูก สาว ของ ท้าวไท หกเซย
 เขาดี มียศศักดิ์ ท่านพ่อตาไปรคหนัก รักใคร่ ไปหา

ปลา มา แล้วหรืออย่างไร เห็น จะไ้มากมาย หลาย กระบุง

เมื่อ นั้น ท้าวสามล เคียง ชัก พัก หมอน ผลุง คั้น มีอ
 คั้นไม้มันใส่ พุง ไม่สมที่หมาย มุ่ง จะ ฆ่า ฟัน อีรรรนา
 พาตัวมาเหยยไ้ แค้นใจเหลือที จะ ออก กลืน เพราะ อ้ายเซย
 ชีเค้าเหล่านั้ พา กันเซอะเซะไป กระไร แล้วชี หน้าคำ ลูก
 หัก นาง มิ่งช่าง ทากำชัย ผัวไม่ ปาน ฉะนี้มิมีมา หน้า
 ชักใจ กู จะใคร่ ฆ่า ฟันให้ ม้วย มุต

เมื่อ นั้น หกเซย ร้อนใจ ถึงไฟ รุก เร่ง ฝึ พาย เต็มที่
 ตี รุก ครั้น ถึง หยุท จอก เรือ ขึ้น เหนือ แผ หัว ปลาพา กัน
 มาโดย ค่วน บ่าวตาม เป็น พรวน แยก อวน แห ตรง มา วิ่ง
 พลันไม่ผัน แปร หลิง ชาย ร้อง แซ่ ว่า แพ้ เงาะ ทั้ง หก ออก สัน
 ขวัญหนี ครั้ง นี้ ตาย รุ่ง รุ่ง ออก เหยาะ คลาน เข้าไป ฝ้า
 เขาหัวเราะ แลเห็นปลาอ้าย เงาะ ยิ่ง เสียใจ กึกอาบ ก้วย

५७

เมื่อ นีน ท้าวสามล เคียง ชุ่นหุนหัน จึงว่าไป แก่ หกเชย
นีน ภู จะใคร่ฆ่า พันบ้าน รอน แก่ อ้าย เงาะทรวพล คน อัยวี
มันยังดีกว่า มึง มาถึง ก่อน เธอ นีนมิไป เทียว ขอคนอื่น ไม่
รู้เร็ว รื้อรอน เจ้าคนที บ่าวไพร่ไป ด้วยก็ หักหมา ไล่ปลา
มาไม่พอ จะเสี้ยนผี ภู คิด นึก ค้าง คอก ครั้ง นี้ หาไม่ ชีวิต
จะ บรรลือย์ เธอ ภู ก็นิน ถูก อะไร นีน เหมื่อน กัน กับ รอย
เชือก เลือก ไหล จง บอก ให้ แก้ว ภู แดงใจ อย่าได้ เขา
เท็จ มา เราชา

เมื่อ นั้น เขยใหญ่ ทั้ง หก ตก ประหม่า แก่ง ทุล เลี้ยวตก
 ปด พ้อทา แต่ เข้า ข้าง ก็ไป ไม่ เชื้อน แช ลง ที่ ขวน หลาก ลาก
 ปาก ลึก ปัก เข้า ก็ กิ หมูก ลูก เป็น แผล ใน แม่ น้ำ ลำ คลอง
 เป็น สอง แคว ไม่มี ปลา ทิด แห สัก ตัว เทียว ลู ทน แกด
 แกว ร้อน ไป ยิง คำ จน ตัว ลอก ออก คำ เหมือน ม้า เหมือน
 ชู ส่า หัก ขื่น ขก รก เรียว ไป ได้ ปลา น้อย เทียว ที่ ใน บึง ไม่
 เคย พบ เคย เห็น เลย เช่น นี้ ชรอย ฝึ โขม ก มัน โกรธ ชึ่ง ให้
 ปวด หัว มัว ทา จน หน้า ตึง เทย จะ ไม่ มา ถึง ท้าว ไท

เมื่อนั้น รามาสรวลสันต์ ไม่กลั่นไค้ เจ้าเงาะ หว้วเราะ
งอ ๆ ไป ทำขุ้ย ปาก ขอกไข่ให้เมียกู เห็น จมูกเขยใหญ่
เลื้อยไหล หยต แหว่งวัน สัน หมคนำ อคตสุ สา แก่ใจ
มัน สติ ด้วกู นาง ยิ้ม อยู่ ใน หน้า ไม่ พาที แล้ว แล กู พี่สาว
ทั้ง หกคน เห็น หน้า หม่ม หมอง คล้า คำ หมิก หมี่ ทำ แยก
กาย ซาย ทา กุ สามิ เทวี ยิ้ม แย้ม กระแอมไธ

เมื่อนั้น หกนาง เคียง ชัก อชฌาสัย ต่างคน ชี้น้ำ แล้ว
ว่าไป หว้วเราะ เยาวะ ไคร อีรามา เหตุว่า ด้วกู มี มา ถึง ก่อน
จึง แสน งอน เจอ เจื้อ สะเออะ หน้า ด้วกู ไม่ รู้ รับ ผัก ปลา จึง
ไค้ มา ไม่ มาก เหมือน หม่อมเงาะ กู เยี่ยง ด้วกู เจ้า มัน เกล่า คล่อง
ห้วย หมอง เห็น ไค้ เข้าใจ เสาะ นาง เมีย จึง ชี้น้ำ มา หว้วเราะ
เปรียบ เปรย เย้ย เยาวะ ไม่ เจียมตัว เขา ชับไล่ ไป อยู่ เสี้ย ปลา ยหา
ยัง คือ คำน เข้า มา ว่า แทน ด้วกู ไม่ มีความ บำ เอง เกรง กลัว
ไล่ หว้ว ออก ไป เสี้ย จาก วัง

เมื่อนั้น รามา ตอบ ไป ถึง ใจ หวัง จิษะ หม่อม พี่ ที่ ขึ้น ช้าง
ออก ประคอง คำ ทอ เล่น พอ แรง เผ่า มา ชับไล่ ไส หว้ว หู โกรธ
หรือ ว่า กู หมก แหว่ง เห็น เขา หว้วเราะ ถึ ระแวง ออก สกัถ
สะแกง แกล้ง พาไล ด้วกู พี่ ไป หา ปลา กับ บ่าวไพร่ น้อย หรือ
ช่าง ไค้ มา อักโข ด้วกู ขำ หา ปลา ประสาไซ แต่ จมูก ไม่ ไหว

เหมือนผู้ใด พอรู้อะไรเห็นอยู่ว่าเท็จจริง สู้ ปีกปาก นิ่งเสีย
 คอกผี จะให้ว่าหรือจะว่าประเทียหี แล้วแลดูสาม
 เห็นซึ่งตา แค่นใจจะใคร่อยู่ทะเลาะ แต่เจ้าเงาะชี้ชวน
 ไปเคหา ถ่มน้ำลายรดให้แล้วไคลคลา ทามฉิวออกมา
 ไม่พริ้นพริ้ง

เมื่อนั้น ทหาญต่างพิโรธโกรธซึ่ง ลุกเดินตามมากำเริบ
 ทำไมมึงจึงหวั่นเราะเงาะฉวก เท็จจริงอย่างไรนั้นชันจ้าน
 ใครปีกปากไว้วานอย่านิ่งอยู่ ของทองพองขนเป็นพันธุ์
 ลบลูกคหมื่นดินแคลน ฉวกหาปลาฉวกได้คหิกหนา หม่อม
 เมียไต่หน้าขึ้นกว่าแขน ทำกรรมเปรี้ยง ๆ เถียงแทน ชื่น
 แค่นเปรี้ยบเปรยเย็บเย้า อย่าดูถูกฉวกกันกระนั้นนะ ช่าง
 เด็ดคะยังชั่วกว่าฉวกเจ้า ถึงจมก ไหวแห่วงก็ทำเนา แต่
 หน้าตาของเขายังเพราพริ้ม ไม่เหมือนเงาะอย่าทัวชาติชั่ว
 น้ากลัวหัวหู กระป๋มกระป๋ม กลับมาหวั่นเราะเงาะ ยัม เปรม
 ปรีมไนใจมิใช่ห้อย ชะช่างได้ฉวกเงาะเหมาะสม ปากกล้า
 ทำกรรมค้อยหอย ชื่นเสียงเถียงคนบ่นตะบอย น้าค้อย
 ให้อับลงกับมือ แต่ปากเป่ากักเขาก็กักฉวก นีเห็น
 เขี่ยพ้อปากของเจ้าหรือ ว่าปลางต่างเข้ายุคยอ กล้าปาก
 กล้ามืออย่าถือกัน

เมื่อเห็น เจ้าเงาะ เห็น วุ่นวาย เจ้า กาง กัน ทำของไม้ให้
 รู้สำคัญ แกล้ง กระซึ้นกระโชกโขกมือ ก้มลง หลอน หลอก
 กลอก คอ หกนาง ท่าทอ ก็ไม่ ถือ ทำเหมือนบ้าใบ้
 ไ้แก่ ฮือ คบ มือ หว่ว รือ ล้อ เลียน นาง เห็น พี่ เมีย จำเจื่อง
 เคือง ค้อน ก็ ผุด เมีย มา สอน ให้ ค้อน บ้าง ถือ ไม่ เท้า
 ก้าวเดิน เข่นท่าทาง ที่ เสือ ลาก หาง ให้ หาง กลัว แล้ว เท็ก
 ใบไม้ ปัด ฆูก เล่น ทำ เป็น บั๊กแมลง วัน สั้น หัว ชีมือ
 ให้ เห็น แล้ว เล่น หัว เย้ายั่ว พี่ เมีย เล่น ไป มา

เมื่อเห็น หก เขย ชัด ใจ เห็น หัก ทน เห็น เงาะ เบาะ
 บั้ว ภรรยา ไกรธาดา เขียว เหลียว คู กัน โมโห ชัก ชัก
 ชัก เขม่น โง่ กระบาท คาค กระเบน เสี้ย ให้ มั่น หมายถึง เข้ม
 กำหมัด ถัก พัน มุทะลุ คุกัน ไม่ พ้น พริ้ง ลาง คน บ่น ท่า
 เงาะ อุบาทว์ จะ ใคร เอา เท้า พิฆาฏ เข้า สัก ผี บ้าง ว่า จะ ถอง
 สัก สอง ถึง ทำ ไม่ มึง มา หลอก หยอก เมีย ภู คุ เกิด เกิด มา
 ไม่ เคย พบ บ้า ใบ้ บัด ขบ ทำ ลบ หลู ของ หอง ถอง เสี้ย
 ให้ เมีย คุ คำ พลาง ทาง คุร กัน เข้า ไป เจ้า เงาะ เสือ ไม่
 ไล่ กวัก แกว่ง ระ วัณ สัน หน้า แข้ง ไม่ เข้า ไกล นั้ง ลง ลูบ
 ล่อย ๆ ที่ รอย ไม้ หน้า ตา ไหล คราง ขอด กอด มือ บ้าง หลับ ตา
 หน้า เมิน สวม หมัด เจ้า เงาะ วัถ ล้ม กลิ้ง ออก วิ่ง คือ ชุค นั้ง

ตอนหาปลา

๕๑

ลง นวก ปวก สะเกือ คราง ซื่อไป ที เกี้ยวไม่ เหลียวแล เชย
ใหญ่อย่าง เท้า ก้าว ถล่ำ เาะ คำต๋อย หมุก ถูก แผล ล้มลง
เอียง คอ ท้อแท้ เมีย มา ช่วย แก่ทุบ ตัน คอ ลาง คน
ถอยหลัง เข้า บัง เส้า ร้อง ว่า พวก เราอย่ากลัว พ่อ บ้าง กำ
หมัก ซัก เซเมน ไม่ ย่อ ท้อ ใจ คอ เข้ม อึก บึก บีน เข้า ซก
เาะ เาะ เาะ ทั่ว เช้า ลา ล้ม ผวา เจ็บ รุก ลุก ไม่ ขึ้น พุก ไม่
ออก กลอก หัว มัว มีน เพื่อน กัน วัง ครัน กระจาย ไป

เมื่อ นั้น เจ้า เาะ ทำ เงื่อ คอก ขอก ไป เหลียว หลัง
เหลียว หน้า คว่า ไม่ กวัด แกว่ง แกล้ง ได้ กระชั้น ซิก เห็น เชย
ใหญ่ ทั้ง หก ตก ประหม่า ก็ หวค ไป หวค มา ให้ ผิด ๆ คง
กระของ ลง แรง แผลง ฤทธิ ได้ ติด ตาม ตี หี่ กระ รุย กู
เห็น เต็ม กลัว หน้า หวว เาะ ย้ม เาะ ยก มือ ขึ้น ทุย ๆ ตั้ง ทำ
ที ทำ เป้น รำ ซุย เขียว บู่ ปาก หลอก กลอก หน้า ตา เห็น หก
เชย นั้น คอย จะ ถอย หลัง ก็ หยุค ยั้ง ยืน มอง บ้อง หน้า แล้ว
อย่าง เท้า สาว หมัก เข้า มา ถลิ่ง ตา ชู เจ้น เซเมน ตู

เมื่อ นั้น หก เชย เข็ด ขยาด ไม่ อาจ สู้ เหลียว ซ้าย แล ขวา
หา ประตุ เอะ อยู่ แล้ว กระ มัง ครึ่ง นี้ บ้าง เข้า แอช หลัง
ภรรยา รุน เมีย ออก หน้า เจ้า อย่า หี่ ความ กลัว ตัว สั้น
ไม่ สม ประที เต็ม ที แล้ว ลง หัก ภาวนา บ้าง กำ หมัก ซัก

เขมมหมายเขม้น ทำเป็นว่า พี่คนกล้า ครั้นเห็นเงาะถือไม้
 โกล้เข้ามา ก็วิ่ง ล้มถลาหาแข่งเพียบ ลางคนยืนนิ่ง
 ไม่วิ่งหนี อู่อ่าห์ทำใจก็แก่เขี้ยว พุดจา อวก ชักคึก
 หน้าเนีย สู้เสีย ชีวิตไม่คึกกลัว ทำเหน็บ รัง ตั้ง มวย
 อยู่แต่ นอก เห็นเจ้า เงาะ เงือกคอกก็กลอกหัว ย่อ ท้อถอย
 หลัง ระวัง ตัว คาง กลัวเงาะป่าทุกคนไป

เมื่อ นั้น ทั้ง ทกบุตร พี่ผู้ใหญ่ เห็นผิวกลัว เงาะ
 ก็ ชักใจ จึง ว่า เธอ อะไร ช่างไม่อาย แต่เงาะป่าบ้าไป
 บัณฑิต ช่าง ขวนกัน วิ่งหนีมันง่าย ๆ เสียแรงกำเนิก
 เกิดเป็นชาย ไม่อดสูทุร้าย เขา บ้าง เลย ไหม หันหน้า
 ทำนอง สาว ไม่ว่า กล่าวผิว บ้าง ทำ นิ่ง เฉย นิ่งให้อายเงาะ
 มาเยาะ เย้ย ท่อย ตีพี่เซยของ ตัวเอง ชื่นเสียง เถียงพี่
 แล้ว มี หน้า ยัง ซ้ำให้ผิว ตัว ช่มเหง ทุตร ผู้ใหญ่ ช่าง
 ไม่เกรง มัน เหมาะ เหมง แล้ว หรือ นาง รงหา

เมื่อ นั้น รงหา ยิ้มพลาทางว่า เธอ พี่อะไร ช่าง พุดจา
 กลับ มาว่า กระนั้น ชันจริง เติมใคร ท่า ทอ ก่อ ก่อ ณ ครัก
 ค่อน เคียง ชัก สัก บัณฑิต บัง ครั้น เขา ว่า บ้าง ก็ ชั่ง ชิง ขวนกัน
 วิ่ง ตาม จะ ท่อย ตี ทกเซย เข้า ถลุ่ม รุม กัน ชก ให้เขา มี
 ไล่ พก เสีย หรือ พี่ ส่า แก่ ใจ เจ็บ ปวด อวด กล้า ตี เธอ

เกี้ยว นี่ จะให้ใครห้ามปราม เมื่อเป็นผู้ใหญ่ไม่วัวตัว ยัง
จะมาว่าตัวข้าหยาบหยาม สะพื้เซยข้าหน้างาม ๆ บุ่มบ่าม
ข้าเลือกไม่เหือกเลย นีนั่นแปล เก่า ปากเข้า กัด ข้า
มา ถูกหมักคินจาเอ๋ย ว่าพลางทางหัวเราะเยาะเย้ย พื้เซย
พื้สาวขาวไป

เมื่อ นั้น นางมณฑาหนวกหูหูไม่ได้ ลกเทิน ออกมา
ว่าอะไร ไม่เกรง เนื้อเกรงใจผู้ใหญ่มาก ล้วนแต่พื้ของ
ท้อง เกี้ยว กัน จะฆ่าฟันกันให้ไ้แล้วหรือเหว่ย ลูกเก่า
เช่นนี้กูมิเคย ออกเอ๋ยแต่ละคนฟันกำลัง รหาพาตัว
ออกไปเสีย เจ้าเหล่านี้ห้ามเมียเสียมั่ง เออ อะไร ชื้ออึง
ทั้งทั้ง หน้าทีลูกที่หนึ่ง ช่างไม่เกรง

เมื่อ นั้น ท้าวสามลว่าเหม่มีหม่มเหม่ อ้ายเงาะป่า
กล้าทำไม่ยำเกรง กูจะออกสู้เองกูสักยก ทำไมกับ
ไ้ข้าตาขาว อีสาว ๆ เหล่านี้อย่าวิตก ลูกขึ้นยืน
ขบฟันจิ้งก เห็นทั้งหกตาลายหมายว่าเงาะ ขยับย่าง
สามชุกสามตระวัง ไม่ทันตั้งค่อยทำซ้ำศอกเคาะ ดองลง
ตรงหมกถูกจำเภาะ เขยใหญ่ใจเสาะร้องออกโอย มอง
เขมนั่นเป็นครุจิงรจัก ลงนั่งเห็นอ้อยหอบฮักหิวโหย แล้ว
ร้องคำเงาะมีหน้าตีโอย มาตีโอยเล่นกับกูตักครั้ง เห็น

ชัก คึกคัก ชื่น สนุกหนา ไหล่ ล่วง เข้า มา หน้า ที่นี้ แต่ แค้น
 อ้าย หก คน พ้น กำ ลัง มัน เผลอ ลอย หลัง ไป อย่าง เดียว ยัง ว่า
 ทัว ต่อ ทัว ช่าง ชั่ว ชาติ น้อย หรือ ชี ขลาด ทา เหมียว เปิ่น ฝูง
 เปิ่น คณา ทำ หน้า เขียว แต่ อ้าย เเงะ คน เดียว ก็ กลัว มัน แล้ว
 เรียก นาง มณฑา มา เสี้ย นี่ ไม่ พอ ที่ พอ ทาง ออก ทาง กั้น อย่า
 ห้าม ปราม เลย ปลอ่ย ให้ ค่อย กัน ช่าง มัน เปิ่น ไร จะ ไ้ ทุ น้อย
 หรือ สุก นึก ไม่ พัก หา ยัง ว่า จะ ให้ มี มวย หมู ลุก เขย
 ยาย แต่ ละ คน พ้น ฐั ชะ ทำ หน้า เข็น ทุ เหมือ น ลุก เล็ก ทุก
 อ้าย เขย ใหญ่ ช่าง ใจ เสาะ ราว ะ อ้าย เเงะ มัน ก็น เหล็ก ถูก
 เจ็บ เข้า ไม่ ไ้ คัง ใจ เจ็ก แต่ เท็ก ๆ มัน ก็ ดี กว่า มึง อี เมีย
 ก็ สุก ใจ มิ ใช่ว่า ทุ กุ น้อย ของ ทัว ก็ ไกร ช้าง อี รจนา
 ทำ พิ มี ชิ่ง กระ ทียบ คิน คัง ๆ ไม่ เกรง กลัว ทุ ยัง แค่น มึง อยู่
 ไม่ รู้ หาย หน้า ไม่ อาย เอา อ้าย เเงะ มา เปิ่น ผัว นี่ หาก หา
 ปลา ไ้ จึง รอด ทัว ถ้า หา ไม่ ก็ หั้ว จะ ปลิว ไป

เมื่อ นั้น รจนา พุน หัน มัน ไ้ เห็น บิดา เคียง ชุ่น พุน ไ้
 เข้า ช้าง เขย ใหญ่ ก็ เคียด ทาล จึง ชวน ผัว ไป ลา พ่อ ตา เสี้ย
 อย่า อยู่ ช้า พา เมีย ออก ไป บ้าน นาง สอน ให้ นัง ลุก คุง คุกลาน
 กราบ กราน เสี้ย คน น้อย นึ่ง ตาม จน

เมื่อ นั้น เจ้า เเงะ กราบ บิด สัก สิบ คน แล้ง เลียน ล้อ

ต่อหน้าท้าวสามล เกาถันหวัเพราะรักกระตักเท่า เห็นพ่อคา
ทำไม้ก็ทำมั่ง เหมือนบ้าหลังจริง ๆ ยิงฟันขาว ทำใจ
กระเบนใหม่ไว้ทางยาว แกล้งปักหัวผิวพี่สาวของเมียไป แล้ว
ยื่นมือบ้องหน้ากูมูก เห็นรอยถูกมีคเชือกเลือกยังไหล
ทบมือหวัเพราะเยาะโยไฟ บอกไข่มุกปากให้เมียกู เห็น
ทั้งหกตกประหม่าก้มหน้าหนึ่ง ไม่ไหวถึงเต็มกลัวตัวเป็นหนู
จึงชวนรนาโถมตรู ออกประตูรีบกลับไปฉับพลัน

เมื่อนั้น ท้าวสามล เคืองซักอัคอื่น แกล้งให้หาปลา
ระฆ่าฟัน อ้ายเงาะมันกลับไต่มาหลาย ยิ่งคิดยิ่งแค้น
แน่นใจ แม่นมิฆ่ามันไต่ก็ไม่หาย จึงทวิสแสวงเสพยา
จะต้องการ เนื้อทรายมาเลี้ยงกัน ทั้งหกหา มาแก้ตัวใหม่
แม่นมิไต่ชีวาจะอาสัญ เสนาไปบอกอ้ายเงาะมัน หาเนื้อ
มาให้ทันวันพรุ่งนี้

บัดนั้น อำมาตย์รับสั่งใส่เกย ออกจากวังวังเย็น
สิ่งคลี ตรงไปยังที่ปลายนา

ครั้นถึงกระท่อมค้อมกู เอะแล้วหลับอยู่กระมังหนา
ปลาทใจไม่ได้ยินพูดหา เสนาหนึ่งมองร้องเรียกซึ่ง

เมื่อนั้น รนาคลีผ้าตาซุนซึ่ง ที่ไหนหย่อนผ่อนซักเสียบ

ให้ตั้ง นิ่งขัง สะทึง กริ่ง กรอง ทั้ง เนื้อ ตึงใจ จะให้ผิว
 แแต่ ทัวไป กฐิน เกือน สิบ สอง เจ้าเงาะ แสนกล คนคนอง
 หัก ร้อง นาง นาค ปาก ร่ายซอ เอา กระทบยี่ ต่าง รำมะนา ทำ
 ให้ภรรยา น้า หวี ร้อ รรนา นิ่ง พึ่ง นิ่ง เอียง คอ เพราะ หัก
 หนา นอน เจียว พ่อ คุณ

พอไต้ ยืน เสนา มา ร้อง เรียบ ที่น ตะเกียก ตะกาย วาย วุ่น
 ลุก เกิน สะกุก ผ่า คา ชุน กระทบ หด ตก ไต้ ถุน ลงไป รรนา
 เกิน ออก มา นอก ซาม อำมาตย์ เห็น ก็ กรำน กราย ไหว้ นาง
 จึงถาม ทัก ซัก ใช้ มา ชุระอะไร นะ เสนา

บัดนี้ เสนี บังคม กัม เกษา ทูล ว่า สมเด็จ พระ บิศา
 ให้ ข้า มา บอก นาง ไฉม ยง บัดนี้ มี รัช สั่ง จำเภา ให้ เจ้า
 เงาะ หา เนื้อ เข้า ไป ส่ง พรุ่ง นี้ มิ ได้ ตั้งใจ จง จะ ให้ ลง
 อาชญา ถึง หน้า พัน

เมื่อ นั้น รรนา ตระหนก ออก สั้น เข้าไป ใน ทับ ฉับ ปล้น
 รำพัน บอก ผิว แล้ว ไสกา

โอ้ ว่า พระทูล กระหม่อม จอม เกษ บิตุเรศ พาล ฝึก จะ คึกฆ่า
 เมื่อ เป็น วาน พาล ใช้ ให้ หา ปลา ก็ คึก ว่า ไม่ รอค จะ วอกวาย
 หาก ว่า มี มนต์ ดน จึง พัน ภัย หา ปลา มา ไต้ เขา ไป ถวาย
 วัน นี้ มิ หน้า ข้า อุบาย แกล้ง ย้าย สั่ง มา ให้ หา เนื้อ เช่น เหตุ

ถ้วยเงาะ ร้ายไม้ ถอดเสี้ยน   พ่อ รูปทอง ของเมียมิได้เชื่อ
 อ้นวอนเท่าไรไม่เชื่อเพื่อ   ทั้งนี้เชื่อ ว่าเวรกรรม ว่าพลาง
 นางทรงโสกา   ชลหา ฟุ่มฟ่อง ของรำ   สองกร ช้อนชก
 ฟกซ้ำ   นางควนคว่ำกำ สรทโสกี

เมื่อ นั้น เจ้าเงาะเงาะ หยอก นางโฉมศรี ซึ่งสั่งให้หา เนื้อ
 ครานี้   เห็นที จะ อับจนไม่พ้น ทาย   ถึง ตัวบรรลัภก็ไม่ว่า
 ว่า   วิทก แท้จริงา จะ เป็น หมาย   ว่าพลาง แยมั้ม พร้มพราย
 โออ้อมโฉมฉาย ขึ้นใส่เพลลา   สวม สอดกอก รัก สัมผัส ก้อง
 นี่แน่ห้อย จะให้ ทาย เสียโย เปล่า   เชย แก้ม แหมคาง ทางโลม
 เล้า   พี่ว่า เล่นคอก เจ้าอย่า ตกใจ   ทำไมกับ เนื้อ ดึก
 อย่า นึกพรัน   สักพันหนึ่ง สองพันก็หาได้   ไม่เคย เห็น
 ฝีมือพี่หรือไร   ร้องไห้ โย ให้เสีย น้ำตา   แต่เพียง นี้ไม่พอ
 จะ ยากเย็น   ร้อง ลคร นอน เล่น เสีย ตีกว่า   เหมือนกัน นั้น
 แหละ กับหาปลา   ทำไมกับ น้ำ หน้า อ้าย หกคน   พรุ่งนี้ มิปากก็
 ใบหู   จะ เชือกเสี้ยนให้ดู อีกสักหน   เส่ สรวล ขวน นาง นฤมล
 ชนบน เติง นอน สำราญใจ

ครั้น ทาว เกือบ เลื่อนลับ เมฆา   สุริยา เยื้อง เยี่ยม เหลี่ยม
 ไคล   พระ ชมโฉม ประโลม นาง ทรามวัย   ดวงใจ เจ้าค่อย
 อยู่ จงที   ครั้น ชายบ้าย หมอ้อย พี่จะมา   แก้วตา อย่า หม่นหมอง

ศรี สักเสบเมียแก้วแล้วจรี มาทรง เกือกแก้ว มณี หันไ
จับไม้ท้าวถ่วง ลง จากเคหา ส้าแดงเคหาแผ่นดินไหว เหาะ
พยายามผ่านเมฆ มาไว ๆ ทรงไปไพร่ วัน อริญา

ครั้นถึง จึง ลง หยุดยั้ง ที่ร่มรัง สูงใหญ่ใบหนา ถอด
เงาะ ซ่อนไว้ ให้ลับตา แล้วร่าย มนต์ มหาจินดา ปล้น

ฝูงเหือในป่ามากมาย ทั้งละมั่ง กวาง ทวายเป็น และสมัน
ดูคาช แดงไปทั้งไพร่ วัน เป็นฝูง ๆ วิ่งพันกัน มา

เมื่อนั้น หกเชบ วิทก หักหนา ครั้นรุ่ง รีบ แต่ง ตัว กลัว
จะช้า เรียกหาว่าไพร่พร้อมพรัก บ้างหา แล้วบ่วงหวาย หลาย
อย่าง ไป ถึง กลาง พงไพร่ จะไต่คัก บ้างเอา ผ้า พัน พง
รุ่ง สุนัข ก็คัก ขน ข่าย ขึ้น หลัง ช้าง แล้วผูก ม้า เคย ชับ
สำหรับชา บังเคียนอาณผ่านหน้าของ หาง บ้าง หลัง เปลา
บ้างผูกเขาระบาย ต่าง ๆ แต่ง อวดประภคกัน เกณฑ์ กอง
กระซิบว่า ชาวบ้าน ออก ถ้วน ถือก ออก เสวียน แดง แสง ชัน
พราหมณ์ ปีน พัน แม่นหมาย สำคัญ โสภ ไร โสภ นั้น ไม่ผิด เลย
บ่าวผู้ชาย ตะพาย ยาม ถือก กล้อง หิ้ว ปืน โต ลาย ทอง ของ เสว
บ้าง แยก สเปียง หาย หาม ตา เม เคย อย่า ช้า เลย จวน สาย จะ
เสียการ

ครั้นพร้อมเสร็จ ทุกสิ่งไม่ นิ่ง ช้า หก องค์ ทรง ม้า ออก

จากบ้าน รีบจับพาชี ตรีละถาน พวกพรานนำ หน้าพาไป
 ลูกลงมรคามาถึง ป่าซึ่งมฤคาเคย อาศรัย สั่งให้ซึ่ง
 ชายไว้ชายไพร่ บ้างตกแล้ว แล้วใส่บ่วง รวาลางคนปัก
 ขวากที่ปากทาง หาช่างสันตัก ชัก จันท้าว ชี กระบือเข้า
 คั่นอยู่ เกรียวกราว ไหล่ฉาวชิงไปทิ้งไพร่วัน

พรานขึ้นชุ่ม รกชัน นกเง่า สวมมา ตามรอย จะคอยลั่น
 หมาย ตรงหลง ยิ่ง เพื่อนกัน ล้มกันย่น ๆ อยู่แทบตาย
 เนื้อถึกที่ไหนก็ไม่มี เห็นแต่เสือหมีหมี กระต่าย ลงนั่งนึก
 ปฤกษากันว่า นาย ดีร้าย จะเป็นเช่นหาปลา ลางคนบ่น
 บ้า ข้าได้ตก ให้เส้นวก พระไพร่เจ้าป่า จึงให้ปลุกศาล
 ชื่นเพียง ता บวงสรวงเจ้าป่า สุราลัย

แล้วขึ้น ม้าพากันไปเที่ยวค้น พย รอยเกลื่อนกล่นมา
 ใหม่ ๆ ता สอดตลอด เจม้น เห็นแต่ไกล โหม่มมิใช่เนื้อหรือ
 ร้องฮือฮือ หก เขยยินดี ปรีดา ชับม้า วางใหญ่เข้าไป
 ถึง เห็นพระสังข์นั่ง อยู่ดู ค้าง งามละม้ายคล้าย คลึง เจ้า
 ของปลา เอะ จะเป็นเช่นนี้ อีก กระมัง จมูกยังไม่หาย
 หน้าชายหน้า ว่าพลางทางลง จากหลังม้า เข้าไป วันทา สุวารักษ์
 เมื่อเห็น พระสังข์ แสร้งทำไม่รู้ จัก ลุกขึ้นชูเชินเต้าคึก
 คัก ตาม ทักชักใช้ไปไหนมา เทียวซุกซุกซนเจ้า

คนเอก ไหยกเหยก ยุ่งหยาย ขาปหนา มา ลอบลักไล่เหื้อ
 เบื่อปลา ชุ่มเหงเรา เจ้าป่าพนาลี ทำ รู่คู หมีน ถิ่น
 แคลน ล่อง ลัก คัก แทน มา ถึงนี้ จะ ย่ำ เง เกรงใคร ก็ไม่มี
 เจ้าเหล่านี้ คอ จะ หัก สัก คราว

เมื่อนั้น ทั้ง หก ตก ประหม่า ตาขาว แข็งใจ แข็ง ความ
 ตาม เรือง ราว ข้า เป้น ลูก เขย ท้าว สามล พ่อ ทำให้หา เหื้อ
 กับ อ้าย เงาะ ทูล เคาร ข้อ ความ มา แท่ ต้น เ็นดู ด้วย ช่วย
 ชีวิต ทั้ง หก คน พอ พัน โผย ภัย ขรรลย์ ลาญ ข้าหา เหื้อ
 ที่ไหน ก็ไม่มี มฤคี หมี มา อยู่ หน้า ฉาน เทพเจ้า จง ไ้ ไ้ ปรก
 ปราน ขอ ประทาน เหื้อ ไป ให้ พ่อ ตา

เมื่อนั้น พระสังข์ ยิ้ม พลาด ทาง ว่า อัน หมู มฤคี นี้ น้า
 มัน หมี มนุษย์ มา พึ่ง บุญ เรา ข้าง ท่าน ก็ ร้อน ตัว กลัว ภัย
 มา ขอ แล้ว มี ให้ อย่างไร เล่า เขา เลิก ขี ขาป กรรม ก็ ทำ เนา
 แท่ จะ ให้ เปลา ๆ นั้น ไม่ เคย ถ้า รัก ชีวิต จง คิด ดู เหื้อ จะ
 แลก ใบ หู หก เขย แม้น มี ยอม ให้ ไม่ ไ้ เลย ผิด วิสัย
 สังเวท เหวา

เมื่อนั้น หก เขย ได้ พัง หัง กับ หน้า เสียใจ ทุก คน บ่น นิทา
 เทวตา เทน แข่ง แกล้ง จริง จมูก แล้ว หู เล่า เจ้า เล่ห์ สม คะ เน
 คง จะ ยัก เขา สัก สิ่ง ชี คร้าน จ้อง อน วอน วิง ผิด เพียง ผู้

๕
ตอนหาเนื้อ

69

หญิงมันไม่รัก   ว่าพลางทางหยิบเอา ถายมา   ส่งให้เทวา
ทั้งผก   เขียง หูเข้าไปใจที่กัก   ขยำเขือกหนัก หัก เลบ
พ่อคุณ

เมื่อเห็น พระสังข์ดุฑทุกระชากลากวุ่น จะเชือกแต่
 เขา ๆ เขาบุญ แล้วชักคาบยี่ปุ่นออกเสียดึง เชือกใหญ่
 ขยันทวนพริ้ง ร้อง อึง อวย หน้า หน้าเจ็บ เหลือ อย่าง นี้นี่ไหนจะ
 ไ้เนื้อ ทำที่ จะ เชือกเถิด แล้ว รัง รบ แกล้ง ขยับ จับ
 ร้อง ลงใจ เลือก เอาข้างไหนจะ ก็หนอ เห็นบัวหู ขวาลง
 ใ้ก่ง คอ แข็ง ช่อเชือก ขาด เลือก ลากไป

เมื่อ นั้น หกเชย นีวหน้า น้ำตาไหล จมูก แล้วหู เล่า เคร้า
เสียใจ นี เนื้อกรรมอะไร ของ เรา เจ็บ ปวดหนักหนา อุตสาห์
ทพ ทาง คนบ่นนี้ ออก กอด เข้า รุ่ง อารักษ์ ตั้, เตือน รบ ไว้
เนื้อ จะให้ ไหนเล่า อย่างนี้ นาน

เมื่อเห็น พระสังข์ ตั้ง สักย อธิษฐาน เนื้อ ถึง ที่ ตาย วาย
ปราณ มาก ประมาณ สมหวัง ทั้งใจ แล้ว ว่าอย่า พัก ประคัก
ประเทิก เขาไป เติคคน ละตัว ตามไต้ ถ้าจะ ต้อง การเนื้อ
อีกเมื่อไร อย่า ร้อนใจ เร่ง ออก มา บอกเรา

เมื่อเห็น หก เขย ลระห้อย สร้อย เคร่า คำนิย รัชสัง แต่ เบา ๆ
แล้ว บังคม กัม เกล้า ลา มา ทั้ง ข่าวไพร่ นาย มุล วุ่นวาย ผูก

มักเห็นทรายขึ้นไต่ป่า หกองค์ทรงม้าแล้วไคลคลา กัน
 ทักลักป่าไปธานี

เมื่อเห็น พระสังข์สวมรูปเงาะของยักษ์ ไล่เกือกแก้ว
 แล้วมัทมฤดี ครอบยีสิบถ้วนล้วนมรณา เอาไม้ท้าวทำ
 คานหยาบห้อย ยกลอยขึ้นวางเหนืออังสา ลำแสงแผดแสง
 อิทธิฤทธา เหาะทยานผ่านฟ้ามาไว ๆ

ครั้นถึงจึงลงมาหยุดอยู่ นอกประตูบ้านตัวริมรั้วไร้
 นึกจะชวนรจนาคลาไคล กลัวจะไปทะเลาะเถาะแคะกัน
 ไปแต่ถูกผู้เฒ่าตีกว่า จะไต่ลื้อพ้อตาเล่นซน ๆ ถึงทั้งหก
 จะชกต่อยตีวัน ไต่สู้กันแต่ลำพังไม่ท้วง ทักแล้วเดิน
 เคาะเหยาะย่าง หายเนื้อมากกลางท้องถนน แกล้งทำเกะกะ
 ประผู้คน เขาหาบชนล้มคว่ำชะมำไป

บัดนี้ หญิงชายชาวเมืองน้อยใหญ่ ต่างคนร้องว่าช่าง
 กระไร เรี่ยวแรงสุกใจเจียวเจ้าเงาะ ไต่เนื้อไหนมานักหนา
 หนอ ไม่หนักเลยหรือพ้อพาวิ่งเหยาะ ลางคนบ้างกลัว
 บ้างหวัวเราะ บ้างร้องเยาะงามเหวยลูกเซยพระยา เท็ก ๆ
 เซ้งแซ่เข้าแต่ห้อม พรังพร้อมล้อมหลังล้อมหน้า บ้างร้อง
 ว่าเฮอเกลอญมา เฮฮาให้ฉาวกราวเกรียว บ้างชวนว่า
 อย่ำเพื่อไปก่อน อยู่รำลครลักประเคี้ยว เจ้าเงาะไม่หยุด

นุกเป็นเกลียว   หน่อง เห็นยวห้ามปรามมา ตามทาง
 เมื่อเห็น   เจ้าเงาะ เห็นเด็ก พร้อม ล้อม รอบ ข้าง   พอถึง
 ที่ราบ ๆ ปลูกทวายวาง   เข้ายืนกลาง แล้ว เล่น เต้นรำ ไป
 ใคร คบ มือฉีก ฟัง จัง หวระ   ประทะ ประทะ ค่อย ดอง จนร้องไห้
 แกล้ง ทำ ฮึด ฮึด ขัดใจ   ยกทวายขึ้น ใต้ เติบโตมา   ใคร จะ
 ห้าม อย่างไร ไม่ฟัง เจ้า   ตรง เข้า ท้อง พระ โรง ข้าง หน้า   ทั้ง
 เนื้อลงไว้ ให้พ่อ ตา   แล้ว เติบโต เติบโต มาไม่ เกรง กลัว

เมื่อเห็น   ท้าวสามล เห็นมันให้คันหัว   เรียว แรง กระไร
 เหมือนควาย วัว   เนื้อยี่สิบ ตัว ข้าง ทาย มา   ไม่สมหวัง ทั้ง
 จิตร ที่คิกไว้   หุนหัน มัน ไล่ จะใคร่ ฆ่า   เห็นมันแล้ว หรือ
 เจ้า มณฑา   หยาบ ขำ ทะนง ตัวไม่กลัว ใคร   แค่นใจ อ้ายเซย
 ทั้ง หก คน   มันไป เที้ยว ซุก ซน อยู่ ข้าง ไผ่   ทำให้ อาย ขาย
 หน้า ทุกคราไป   อีนาง เมีย ก็ ไม่ กำชับ กัน

เมื่อเห็น   หกเซย ไม่ สบาย รีบ ผาย ฉับ   ครั้น ถึง จัง ขึ้น พระ
 โรง คัด   บ่าว แบก เนื้อ วัน ขึ้นไป ตาม   เห็น เนื้อ เงาะ หนัก
 หนา ข้าง หา ได้   หลากใจ ใคร ช่วย มัน ทาย หาม   คิก แล้ว
 ตัว สั้น ครั้น คร่ำม   กราบ สาม ที่ แล้ว ลง กับ ภัทรี

เมื่อเห็น   ท้าวสามล ผูก ลูก ขึ้น กุก กัก   ซะ ลูก เซย ขำ มัน

นารัก ช่างไ้เนื้อขาหักที่ไหนมา ยิ่งให้แก้ตัวยิ่งชั่วช้า
 จะใคร่ทำโทษทัณฑ์ ฟ้นฆ่า นี่หากคิดนึก เทียวด้วยธิดา
 จะเป็นหม้าย อายหน้าประชาชน บ่าวไพร่ไปด้วย ก็พร้อม
 เปรียง ชอบแต่สับเสียง เสี้ยให้ป่น ก้มหน้าอยู่ไยอาย
 หกคน ก็แต่จะบ่นนิทานกัน เออหูถูกอะไร เลือดไหลหยด
 ช่างเป็นเหมือนกัน หมดยังไร นี่ ไปเรือจุมก วันสิ้นทั้ง
 นี้ เข้าไพร่วันหู่แหวง ภูแคลงใจ
 เมื่อนี้ หกเซย ก้มหน้า น้ำตาไหล กราบทูลเยี่ยงยัก
 กระอักกระอไอ ผันแปร แก้ไขไปตามจน ข้าไปป่าหาเนื้อ
 วันนี ช่างกระไร ไม่มีทุกแห่งหน ให้บ่าวไพร่ไล่บุกซุกซน
 ลกเลียว เทียวค้นค้นคว้า ชะรอยผีปีศาจประหลาดเหลือ
 ซ่อนเนื้อเสี้ยสิ้นทั้งป่า แล้วดูเหมือนมีด น้อยลอยลง มา
 ถูกหูข้า แหวงวันสิ้นทุกคน ทั้งนี้ก็เพราะกรรมของลูก
 มาช้าถูกผีสร้างที่กลางหน ต้องปลุกศาล เส้นสรวงของบน
 จึงไ้เนื้อแต่คนละตัว เทียว บ่ายคล้อยหนอยหนึ่ง ก็กลับ มา
 ผีพาหลงไปในไพร่เขียว ลำบากบุญชั่วลักเลียว จนหน้า
 เขียวส่ายท้อง เต็มที่ รืบเดินแทบตาย ถึงชายทุ่ง ก็จับ
 ม้าหมาย มุ่งมากรุงศรี เป็นความลัทธิทุกสิ่ง จึ่งอย่างนี้
 ภูมิ จงทรง พระเมตตา

เมื่อนั้น ท้าวสามลสำรวจสรรพว่า คบพระหัตถ์ตรีศ

แก่นางมณฑา มันทนหน้าแล้ว เหวี่ยงลูกเขยยาย จมูก
แหงนชูวันสิ้นทุกคน สมประจบชอบกลใจหาย ทั้งสอง
หนกนแต่เคราะห์ร้าย ช่างไม่อายอกสุเลยดูเอา ยังว่า จะ
หาญอีกทำศึกเสีย แต่หาปลาหาเนื้อก็แพ้เขา คิดจะใคร่
ฆ่าตีอ้ายชีเก้ มั่นจะตายเสียเปล่าไม่เข้ายา แล้วเหลียว
มาว่า แก่ลูกสาวใหญ่ มึงเห็นผัวหรือไม่หน้าชายหน้า จมูก
แหงนชูวันเวทนา อธิจจา นิจจา เป็นนากลัว

เมื่อนั้น หกนางต่างพิศดูแล้ว สารพัดวิปริตผิดตัว
มันช่างชั่วจริง ๆ ทุกสิ่งไป จมูกโหว่แล้วมีหน้าซ้ำหูแหว่ง
เหมือนใคร แก่งเอา มีคเชือกเลือกไหล ลางคนบ่นว่า ไม่น่า
อะไร จมูกใบหูวันสิ้นงาม บ้างว่า หน้าอายกัยอ้ายเงาะ
มันยิงฟันหวีเราะเยาะเย้ยหยาม ดูคู้หน้าดำเป็นน้ำคราม
ไม่หมกทองงดงามเหมือนเก่าเลย ลางคนเคืองค้อนแล้ว
ก่อนว่า สมเพศเวทนา นิจจาเฮ้ย ไม่น่าสมาคมชมเชย
แต่หนีไปไม่เลยแล้วพ่อคุณ บ้างบ่นออกดอกเช่าเกาหัว
โกรธผัวตัวสิ้นหันหน ทุกข์ทนพันกำลังนั่งง่วงงุน ต่าง
คนเคืองชวนวุ่นวายใจ

เมื่อนั้น เจ้าเงาะอย่างย่องมองมาใกล้ เห็นพ่อตา

ขาธรรม์เข้ากันไป   ไม่เอาโทษเขยใหญ่ตั้งสัญญา   ทำนัย
 เลือที่กองลงเล่น   จะให้เห็นว่าใครได้มากกว่า   ซี้ไป
 ทรงพระแสงแก้งกลอกตา   เจอง่าท่าที่เหมือนฟาคพัน
 แล้วซี้เข้าที่คอเขยใหญ่   บอกให้รู้ตื้น ๆ   ตบมือ
 กว้าวร้อง อ๋องจิง   เขี่ยหยิมหลอกล้อท่านพ่อตา

เมื่อเห็น ท้าวสามลว่า อุหม่อม้าย เาะะ ป่า ของ หอง พง
ชนพันชฌญา ไช้ข้า ไม่เสียมม เจริญ ทัวเลย กลับ จะ มา
ชีมอทำชื้อรุ สอน กูให้มา อ้าย หกเซย มิ หมา ช้า หวั
เราะ เาะะ เย้ย เกินเลย หัก หมา น้า ชักใจ รุ แล้วคะ ชะ เจ้า ตัว
ติเหลือ หา เนื้อได้ มาก กว่า เซยใหญ่ ชื่นหน้า มา อวด ช้า
หรือไร กูฝาก มึงไว้ด้วย เเคิดะ คิด ๆ ชื่น มา น้า ต่อย ตบ
บ่า ไช้ บัด ชบ พัง พย ะ เอะะ จะ กโม โหถวย พระ ถ้า ติ
หลัง แล้วคะ ไม่ ละ มึง ทุตุยยัง ทะเอง อาก หัว จะ ชาด แม่น
มัน ลัก วันหนึ่ง พระ กริ้ว โกรธ โกรธา ต่า อั้ง แล้ว ดิน หลัง
นึ่ง ยัง อบ บม เคียง

ไม่ขอพบ หม่อมหลวงทูล ขยาย บำย เกียง ข้าวยะเจง หยากจำ
 ไม่หน้า เลียง กรมผู้จะ คุเยียง ทั้ง เวียงไชย ไม่เกรงไม่ยำ
 ทำเกราะ จะ กลึง พระ บัศรา ภาศา ไม่ จะรอบ เป็น ปีกาจระ
 หลาดใจ ดูตามันมีใครจะ กระ พริบ วิปริต ผิด มนุษย์คน

ตอนหาเนื้อ

๒๗

พญา ข้า เห็นว่า ข้ายี่ เป็ นผี คีบ มี กำลัง พลัง ทั้ง กิน
ทิพย์ เนื้อ ยี่ สิบ หาย มา ถึง ขา นี สวรรค์ ผัก ปลา หา ได้
คล่อง เพราะ มัน เป็ นพวก พ้อง กัน กับ ผี เงาะ เงย ไม่ เคย เห็น
เช่น นี ภู มี ย่า ไร่ ว่าง พระ ทับ ขอให้ ไล่ หิว เสี้ย จาก วง
นำ ช้าง ชั่ว ซา คิ อบาท ไร่ ไหญ่ จะ ละ ให้ ย่า หลัง เข้า วง ใน
นาน ไป จะ เคือง เบื้อง บพมาลย์

เมื่อ นั้น ท้าว สามล ร้อน ใจ ถึง ไฟ ผลาญ พิเคราะห์ หัก ญ เห็น
จริง ยิ่ง รำคาญ ให้ หนาว สะ ทาน ไป ทั้ง ตัว โบก พระ หัก ญ
ศรี สลึง เสนา ข้า ยี่ เงาะ ป่า ปีศาจ ซา คิ ชั่ว ทั้ง หก มัน ว่า
ภู หน้า กลัว ไล่ หิว ออก ไป เสี้ย จาก วง

บัด นั้น เสนา เจ้า หนับ รับ สลึง ลุก ขึ้น ชัก เขม่น เหน็บ รัง
พร้อม พรัง เข้า ไป ไม่ ย่อ ท้อ บ้าง ชู ชีบ จับ ไม่ เงื่อง ว่า เงาะ
ป่า ไม่ กลัว กลับ หวั ร่อ ลาง คน เข้า ไป จะ ไล่ คอ เจ้า เงาะ
งอ หมัด ชก ก็ ตก ใจ บ้าง ยุคน ช้าง หน้า ว่า อย่า กลัว ปลิ้น
ปลอก ออก ตัว ไม่ เข้า ไกล หก เขย ร้อง ว่า ข้า อยู่ ไย เจ้า
ปลิ้น ไล่ เสนา ให้ คว่า ญ ผู้ คน เข้า พร้อม ลัก ญ หน้า หลัง
ลาก ลู ญ ถึง ออก ชึ่ง ออ เจ้า เงาะ เหวี่ยง วัค สบ ญ มีธ บ้าง
จุ่ม ญ รัง ชีอ กระ หาย ไป

เมื่อ นั้น เจ้า เงาะ ทำ โกรธ ว่า ไชว ประเทร ต่อ ย ญ

ทอง ว่องไว เลี้ยวไล่ประชิด ตีค พัน มือจับ อำมาตย์ข้าง
 ละคน เอาหัวชนกัน เล่นให้เต็มขัน ทั้งสองร้องคั่นอยู่ยืน ๆ
 เจ้าเงาะหวัวเราะงันชอบใจ เห็นเขยทั้ง หก ทำงเงิ่น แกว่ง
 ไม่ท้าวก้าวเดินเข้าไปใกล้ ยิ่งถอยยิ่งประชิด ตีคไป ยิ่ง
 วิ่งยิ่งไล่กระไชกมา เห็นท้าวสามล อยู่บนบัลลังก์ แกล้ง
 หยุตยัง ยืนมองบึ้งหน้า ชูตะคอก หลอกล้อพ่อตา ทำ
 เสอ้งว่าท่าทีจะ ตีวัน

เมื่อเห็น ท้าวสามล ตื่นกลัวตัว สั่น ไม่สู้ไม่รบ หลบ
 เป็นควนิ จัน ๆ งก ๆ พลัดตกเตียง สำคัญว่าเงาะ ตีถูกศีรษะ
 สิ้นสติมานะ ร้องเต็มเสียง นี่แน่ะ ยาย ตูที่ หรือที่เพรียง หัว
 ข้างแตก ก็เสียงไม่รู้เลย นางมณฑา ว่า ไซ้ที่ไหน นั่น เมื่อ
 ตีอยู่ทั้ง นั้นนี้ พ่อเขย ตื่นเต้นเช่นนี้ ข้ามิเคย ลูกเขยของ
 ตัวกลัวมันไย ท้าวสามล ว่า กล้าก็อย่าหนี เหลือกำลัง
 แล้วพี่ไม่อยู่ได้ ว่าพลางเหวี่ยง วัคสยัตไป เมียยุตลุก
 ไว้พลวัน หกนางต่าง ชิงกันวิ่งหนี สิ้นสติสมประคิไม่
 มีขวัญ นักสนมกรมในทั้ง นั้น วิ่งปะทะปะกันล้ม ลูก
 หกเขยผลุนโชนโชนพ่อตา คิดว่าอ้ายเงาะ เข้าเข้า ปล้ำปลุก
 บ้าง วิ่งไป ชุ่ม ช้อน ชอน ชุก หมุ่ม ชุม มนตรี หนีพล่านไป
 เมื่อเห็น นางมณฑา เห็นตัวกลัว เงาะ ไซ้ วิ่งหนี เห็นออบ

ตอนหาเนื้อ

๒๙

บอบ หอบ หายใจ จึง ว่าใช้ อะไร นี่หน้าซัง พ่อเจ้าเด็ก พ่อ
 คุณอย่า วุ่นวาย ไม่ออกสูทุ ร้ายเขามั่ง ว่า แล้ว ลาก ลู่นู กัง
 ผลักไล่ให้ทิ้ง เคียง เสียง คึง เห็น ตัว สั้น ขวัญแขวง คอย ะ
 แล่น ลุก ยืน คั่น ทลง นางควยลุด ยุดมือ อย่า คอ กัง หยิก
 ึ่ง ทบหลังให้ทิ้ง ลง ท้าว สามดได้คิดผิด แล้ว แม่ คน แก่
 คนเก่า เผ่า ลิม หลง พี่ไม่ ชี ฆลาด คอก บอก ตรง ๆ ที่นี้คง
 ค่อยยัง ชั่ว ไม่กลัวมัน แต่เห็นต เห็นอย หนิก หมา ยัง ว่า วุ่น
 แม่คุณ เดิด ขอน้ำ กินสัก ชัน หยิบ จอก พลัด ตกงกจัน เห็น
 เเงะยัง อยู่หน้าพรัน ๆ ใจ

เมื่อนี้ เจ้าเงะทำเป็นหาเห็นไม่ มอง ๆ แล้ว เมินเคิน
 ถือไม้ เข้ามาข้าง เขยใหญ่ทั้ง หกคน เห็นเหงื่อไหลไคล
 บ้อย อยู่ไซม หน้า ก็หยิบ กามา ก้ม อม น้ำ ฟัน หัวหู เปียก
 ปอนอย่า ร้อน รน ทำปาก บ่น เคก หน้า ซ้ำ สาด รด เห็น หก
 เขยเสย ผม ก้ม หน้า อยู่ ก็ ลุด หู ออกไป เลือดไหล หยต
 แกล้ง จู พา เทียว เลี้ยว ลด ถือไม้ ท้าว แทน ตะพด เหมือน วัง วัว
 เห็น เมียเมียง มอง อยู่ ซ่อง ฉาก ก็บู้ปากให้ดูใบหูตัว
 เอา มือคลำ ทำเจ็บใบหูตัว บัด แผลง วันสั้น หัวยั่ว เย้า เห็น
 พ่อตาหน้า ยั้ง ชิ่ง ไกรธ ทำขอโทษ นิ่ง ลุดคุง เช้า ก้ม

กรานคลาน มอข พินอบ พิเทา กราย แล้วกราย เล่าเล่า หลอก
 ล้อ คอยไต่ฝาชีที่ชั้น หน้า แกล้งทำประเทระ เล่นเซ่น ตะ กร้อ
 ท้าวสามลโกราท่าทอ เจ้าเงาะ หวีร้องอ ๆ ไป แล้วคุก
 เข่า เข้ามา ลาแม่ยาย ทำอุบาย ชี้นิ้วบอกไข่ ลูกขึ้นเห็น
 ลอย ชายสบายใจ กลับไป กระท่อมทัก ฉับพลัน
 ครั้นถึง จึง ชื่นชม เคารพ นิ่งไถลัรณา เมียขวัญ แล้ว
 แดง แจ่มความทุกสิ่ง อัน สรวลสันต์สำราญ ทั้ง สอง รา

